

DZIENNIK ZARZĄDU MIEJSKIEGO

w ŁÓDZI

WYCHODZI 15 KAŻDEGO MIESIĄCA

WYDAWCA: ZARZĄD MIEJSKI w ŁÓDZI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ŁÓDŹ, PLAC WOLNOŚCI NR. 14, POKÓJ NR. 14, TELEFON 218-03

PRENUMERATA:	CENY OGŁOSZEŃ:
kwartalnie . . . . . Zł. 3.—	1 strona przed tekstem . Zł. 150.—
półrocznie . . . . . " 6.—	1/2 " " " " " 80.—
rocznie . . . . . " 12.—	1 " za tekstem . . " 100.—
pojedynczy zeszyt . . . . . " 1.—	1/2 " " " " " 60.—
	drobne po 10 groszy za wyraz.

Treść zeszytu 11-go z dnia 15. XI. 1934 r.

1. Postulaty sfer gospodarczych Łodzi w sprawie usprawnienia komunikacji kolejowej w świetle ankiety Zarządu Miejskiego w Łodzi	392
2. 15-lecie działalności Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu za czas od 1. IX. 1919 do 1. IX. 1934 r.	402
3. Przegląd ustawodawstwa, rozporządzeń i wyjaśnień władz	407
4. Kronika. I. Ogólna, II. Z życia Zarządu Miejskiego w Łodzi, III. Różne	409-414
5. Sprawozdanie Finansowe Zarządu Miejskiego za czas od 1 kwietnia do 31 października 1934 roku	415
6. Ruch służbowy za miesiąc październik 1934 r.	416
7. Okólniki 25, 26 i 27	417-429
8. Obwieszczenie	429
9. Ogłoszenia	430

POSTULATY SFER GOSPODARCZYCH ŁODZI

W SPRAWIE USPRAWNIENIA KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ W SWIETLE ANKIETY ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

W związku z pismem Ministerstwa Komunikacji, które zwróciło się do Zarządu Miejskiego w Łodzi, z prośbą o przedłożenie wniosków i dezyderatów w sprawie nowego rozkładu jazdy, Komisarz Rządowy m. Łodzi, p. inż. Wacław Wojewódzki, chcąc, aby stanowisko Zarządu Miejskiego w Łodzi było pełnym odbiciem opinii publicznej, w szczególności zaś, by bolączki Łodzi w dziedzinie połączeń kolejowych zostały w należyty sposób odzwierciedlone, pismem z dnia 6 października 1954 roku zwrócił się do szeregu organizacji gospodarczych, z prośbą o dostarczenie materiału, oświetlającego poruszoną wyżej sprawę.

Ankieta ta dała następujące rezultaty:

1) Usprawnienie komunikacji z Warszawą.

Wszystkie organizacje i instytucje, zaproszone przez Zarząd Miejski do wypowiedzenia się w sprawie bolączek komunikacyjnych Łodzi, przywiązują jaknajwiększą wagę do usprawnienia komunikacji ze stolicą. Wnioski, zmierzające do usunięcia istniejących niedomagań, idą w trojakim kierunku. Sfery gospodarcze domagają się: a) skrócenia czasu jazdy pociągów, kursujących na linii Łódź—Warszawa; b) zmian w rozkładzie jazdy; c) zwiększenia liczby bezpośrednich pociągów, obsługujących omawiany szlak.

a) Skrócenie czasu jazdy.

Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem zwraca uwagę, że pociągi, łączące Łódź z Warszawą, zamiast posiadać charakter pociągów dalekobieżnych, łączących główny ośrodek włókiennictwa polskiego ze stolicą Państwa, spełniają obecnie rolę raczej pociągów wycieczkowo-podmiejskich. Charakter wycieczkowo-podmiejski i letniskowy posiadają wszystkie pociągi, wychodzące z Dworca Fabrycznego do Kuluszek i zatrzymujące się na tak mało znaczących stacjach, jak: Widzew, Andrzejów, Justynów i Galkówek.

Wskutek tych postojów podróż do Warszawy niepotrzebnie się przedłuża i naraża pasażerów na stratę czasu. Również i na linii Łódź—Kaliska jest cały szereg przystanków takich, jak: Glinik, Stryków, Głowno, Domaniewice, Bednary, Błonie, Ożarów, Gołębki i wiele innych, na których z uszczerbkiem dla zdążających do stolicy pasażerów-łodziaków przystają pociągi z Łodzi.

Przyśpieszenie biegu pociągów zarówno na szlaku Łódź-Fabryczna — Warszawa, jak i Łódź-Kaliska — Warszawa, jest najważniejszym postulatem przemysłu, zrzeszonego w wymienionym Związku. Związek domaga się: 1) wprowadzenia bezpośrednich pociągów z Dworca Fabrycznego do Koluszek specjalnie dla obsługi pasażerów, udających się do Warszawy, bezpośrednich w tem znaczeniu, że pociągi te nie zatrzymywałyby się na istniejących pomiędzy Łodzią a Koluszkami stacjach; 2) zmniejszenia liczby przystanków na linii Łódź-Kaliska — Warszawa przynajmniej dla 3—4 pociągów; 3) analogicznego przyśpieszenia biegu 3—4 pociągów powrotnych z Warszawy do Łodzi, zwłaszcza wieczornych. Związek uważa za anomalję, że pociągi z Łodzi do Warszawy idą o 9 do 40 minut dłużej, aniżeli pociągi z Warszawy do Łodzi. Jest to tembardziej rażące, że krócej idące ranne pociągi z Warszawy do Łodzi mają znaczenie podrzędne i nie cieszą się dużą frekwencją.

Identyczne postulaty wysuwa Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego. Związek domaga się w szczególności: 1) aby pociąg odchodzący z Łodzi o godz. 7,40 szedł do Koluszek bez zatrzymywania się i aby był w Warszawie nie później, jak o godz. 10-ej, 2) aby pociąg, wychodzący ze stacji Łódź-Fabryczna o godz. 10,35 i dowożący pasażerów do Koluszek, gdzie mają połączenie ze zdążającym do Warszawy pociągiem pośpiesznym, wychodził z Łodzi o 20 minut później, t. j. o godz. 10,55 i aby był w Koluszkach o godz. 11,21, czyli o 5 minut wcześniej, aniżeli odchodzi pociąg pośpieszny do Warszawy; 3) aby pociąg, odchodzący do Warszawy o godz. 20-ej, wyruszał z Łodzi o kilkanaście minut później i aby nie przystawał w drodze do Koluszek. W ten sam sposób powinny być przyśpieszone pociągi, idące z Warszawy do Łodzi. Zdaniem Związku na dystansie Łódź—Koluszki powinny kursować pociągi lokalne co godzinę, natomiast pociągi dalekobieżne nie powinny się zatrzymywać na tym dystansie, Związek podkreśla wreszcie, że plan uruchomienia pociągów motorowych na linii Łódź—Koluszki i Łódź—Koluszki—Warszawa, powinien być jaknajrychlej urzeczywistniony.

Stowarzyszenie Kupców miasta Łodzi wskazuje, że ranny pociąg, idący z Łodzi do Warszawy via Koluszki, jest w drodze 2 godziny 35 minut i zatrzymuje się 20 razy, wieczorny zaś jest w drodze

2 godziny 40 minut i zatrzymuje się 17 razy. Jeszcze dłużej trwa droga do Warszawy na linii kaliskiej. Czas jazdy jest zdaniem Stowarzyszenia nader długi, postoje zbyt częste i częściowo zbyteczne. Stowarzyszenie domaga się przyśpieszenia biegu pociągów i skrócenia do minimum ilości postojów.

Podobne dezyderaty zgłasza Łódzkie Stowarzyszenie Techników. Stowarzyszenie nadmienia, że przez skasowanie postojów na stacjach podmiejskich uzyska się skrócenie czasu jazdy, a nadto zapewni się podróżnym wygodniejszą podróż, aniżeli to ma miejsce obecnie.

Wreszcie Centralne Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości jest zdania, że należałoby zwiększyć liczbę bezpośrednich pociągów do Warszawy oraz przyśpieszyć ich bieg bądź drogą motoryzacji, bądź innymi sposobami.

b) Zmiany w rozkładzie jazdy.

Związek Przemysłu Włókienniczego uważa za rzecz pożądaną, aby pociąg Nr. 512, wychodzący z Łodzi-Kaliskiej o godz. 6,04 wychodził w porze zimowej później, mianowicie około godz. 7-ej.

I Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości m. Łodzi zwraca uwagę, że połączenie z Warszawą w godzinach rannych z dworców Łódź-Fabryczna i Łódź-Kaliska jest prawie jednoczesne, i wypowiada pogląd, że należałoby przesunąć odjazd pociągu z jednego z dworców o 2—3 godziny. Stowarzyszenie pozatem wskazuje, że wyjazd z Warszawy w godzinach wieczorowych jest utrudniony, ponieważ pociąg krakowski nie ma bezpośredniego połączenia z Łodzią.

Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego oczekuje korzystnych zmian w rozkładzie jazdy w związku z realizacją postulatu przyśpieszenia biegu pociągów i skasowania zbytecznych postojów. Pociąg ranny z Łodzi-Fabrycznej powinien być w Warszawie najpóźniej o godz. 10-ej; pociąg, idący do Koluszek o godz. 10,55, powinien wychodzić z Łodzi o godz. 10,55 i być w Koluszkach o godz. 11,21; pociąg do Warszawy o godz. 20-ej również powinien odchodzić o kilkanaście minut później, nie opóźniając dotychczasowej chwili przybycia do Warszawy. Skasowanie postojów przyśpieszy również drogę pociągów z Warszawy do Łodzi. Związek jest zdania, że pociąg pośpieszny, odchodzący z Warszawy o godz. 7,50, powinien przychodzić do Łodzi o godz. 9,50, pociąg zaś, odchodzący z Warszawy o godz. 13,05, powinien być w Łodzi o godz. 15,30.

c) Zwiększenie liczby bezpośrednich pociągów.

Poza Centralnym Stowarzyszeniem Właścicieli Nieruchomości domaga się zwiększenia liczby bezpośrednich pociągów do Warszawy

Łódzka Izba Rolnicza, która zwraca uwagę na brak pociągów, odchodzących do Warszawy wieczorem po godz. 20-ej.

Inne organizacje postulatu zwiększenia liczby pociągów do Warszawy nie wysuwają.

2) Usprawnienie komunikacji podmiejskiej.

Centralne Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości wysuwa postulat usprawnienia komunikacji podmiejskiej, szczególnie na liniach: Łódź—Koluszki, Łódź—Kolumna i Łódź—Głowno, a to celem umożliwienia dalszego rozwoju lotnisk, położonych przy tych liniach.

Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego, jak już wyżej zaznaczyliśmy, domaga się, aby niezależnie od pociągów dalekobieżnych, nie zatrzymujących się na stacjach podmiejskich, kursowały na dystansie Łódź—Koluszki pociągi lokalne co godzinę.

Izba Rzemieślnicza zwraca uwagę na niedostateczną obsługę miejscowości lotniskowych, położonych wzdłuż linii Łódź—Koluszki. Wprawdzie na linii tej kursują liczne pociągi, są one jednak w dni przedświąteczne, świąteczne i poświąteczne przepełnione. Zdaniem Izby zachodzi konieczność uruchomienia w okresie letnim w godzinach rannych i popołudniowych dodatkowych podmiejskich pociągów na wymienionym szlaku, przyczem powinien być uruchomiony pociąg, wychodzący z Koluszek pomiędzy godz. 7,35 a 9,05, ponieważ w tym czasie omawiana linja pozbawiona jest połączenia z Łodzią, mimo że jest to odpowiednia pora dla licznych pracowników biurowych, zamieszkałych w miejscowościach lotniskowych. Izba wyraża wreszcie pogląd, że do rozwiązania trudności komunikacyjnych na linii Łódź—Koluszki przyczyniłoby się znakomicie wprowadzenie wagonów motorowych, obsługujących ruch lokalny.

Izba Rzemieślnicza porusza pozatem sprawę usprawnienia komunikacji z Grotnikami. Na tym odcinku, jak zaznacza Izba, skasowano z dniem 15 maja 1934 roku jedną parę pociągów, a rozkład jazdy pozostałych pociągów zmieniono w ten sposób, że połączenie Grotnik z Łodzią znacznie się pogorszyło. Naprzykład pociąg 5.545 odchodzi obecnie z Grotnik dopiero o godz. 15 min. 55, t. j. w 8 godzin 27 minut po pociągu porannym. W międzyczasie Grotniki pozbawione są połączenia z Łodzią. Pociąg ranny Nr. 5.543 powinien według rozkładu jazdy przychodzić do Łodzi o godz. 7,56, w rzeczywistości zaś przychodzi często ze znacznym opóźnieniem. Z uwagi na to, że z komunikacji na tym szlaku korzystają liczni, w Grotnikach zamieszkali, pracownicy biurowi oraz młodzież szkolna, pożądanym jest przesunięcie rozkładu jazdy pociągu Nr. 5.543 w ten sposób, aby przybywał do

Łodzi najpóźniej o godz. 7,50. W sposób bardzo dotkliwy odczuwa się brak pociągu z Łodzi do Grotnik w godzinach wieczorowych, co zwłaszcza daje się we znaki tym pracownikom, którzy kończą pracę o godzinie 19-ej.

3) Usprawnienie komunikacji z wybrzeżem morskiem.

Izba Rzemieślnicza zwraca uwagę, że Łódź posiada tylko jedną parę pociągów, łączących ją z Gdynią. Pociągi te w okresie letnim, zwłaszcza w miesiącach: czerwcu, lipcu i sierpniu, na skutek licznych wycieczek nad morze są stale przepełnione, co naraża pasażerów na niewygodę w podróży. Izba stawia wniosek, aby w wymienionym okresie czynny był jeszcze jeden pociąg bezpośredni Łódź—Gdynia, odchodzący z Łodzi o godzinie 19-ej.

Wagons-Lits/Cook — Agentura w Łodzi — wskazuje na potrzebę przydzielenia wagonu bezpośredniego do Helu przy pociągu dziennym. W roku ubiegłym, jak zaznacza Agencja, wagon kursował jedynie do Gdyni, pomimo, że był przewidziany w rozkładzie jazdy do Helu.

Centralne Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości uskarża się, że sprawa bezpośredniej komunikacji z wybrzeżem morskiem jest stałą bolączką naszego miasta, która w najbliższym rozkładzie jazdy powinna być w interesie Łodzi uwzględniona.

4) Usprawnienie komunikacji ze zdrojowiskami.

Izba Rzemieślnicza podnosi sprawę niedogodnej komunikacji z Zakopanem. W obecnie obowiązującym rozkładzie, pisze Izba, skasowano bezpośredni wagon Łódź—Zakopane, skutkiem czego pasażerowie zmuszeni są przesiadać się w Koluszkach bądź w Krakowie. Jest to poważne utrudnienie dla osób, udających się do Zakopanego pociągiem Nr. 346, gdyż w Krakowie odczepiane są wagony, idące do Krynicy, a pasażerowie muszą przesiadać się o godz. 3,26 do wagonów zazwyczaj przepełnionych, zwłaszcza, że na stacji tej przebywają jeszcze osoby, udające się z Krakowa do Zakopanego.

Związek Przemysłu Włókienniczego zwraca uwagę na to, że Łódź nie ma połączenia z pociągiem Krynica—Zakopane—Warszawa, który przybywa o godz. 21,24 do Koluszek, gdyż pociąg z Łodzi przychodzi do Koluszek o 55 minutę zapóźno.

Wagons-Lits/Cook wskazuje, że mamy obecnie tylko jeden wagon bezpośredni do Krynicy, przyłączany w Koluszkach do pociągu wieczornego Warszawa—Krynica. Należałoby przyłączać wagon łódzki również do pociągu dziennego.

Na niedogodność połączeń ze zdrojowiskami, zwłaszcza z Krynicią, Zakopanem i Truskawcem, zwraca również uwagę Centralne Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości, konkretnych jednak wniosków, zmierzających do usunięcia istniejących niedomagań, nie zgłasza.

5) Usprawnienie komunikacji z Krakowem.

I Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości do bolączek komunikacyjnych Łodzi zalicza brak bezpośredniego połączenia z Krakowem.

Stowarzyszenie Kupców miasta Łodzi podkreśla, że połączenie z kurjerami Warszawa—Kraków i Warszawa—Katowice odbywa się przy pomocy pociągów, które zatrzymują się na dystansie Łódź—Kołuszki, wynoszącym 25 kilometrów, 5 razy, przyczem podróż na tym odcinku trwa od 38 do 41 minut.

6) Usprawnienie komunikacji ze Lwowem.

Zdaniem Wagons-Lits/Cook należałoby uzyskać pociąg dzienny do Lwowa, któryby odjeżdżał z Łodzi w godzinach rannych i przybywał do Lwowa w godzinach wieczornych. Dotychczas Łódź nie posiada połączenia dziennego z Małopolską.

7) Usprawnienie komunikacji z Poznaniem i Bydgoszczą.

Stowarzyszenie Komiwojażerów Łódzkiego Okręgu Handlowo-Przemysłowego zwraca uwagę, że pociąg do Poznania przez Ostrów wychodził dawniej z Łodzi o godz. 22-ej, przychodził zaś do Poznania w nocy o godz. 2.35. Obecnie pociąg ten idzie przez Kutno i przychodzi do Poznania o godz. 5.50 rano. Jest to, zdaniem Stowarzyszenia, niedogodne, ponieważ podróżni nie mają możliwości odpocząć.

Administracja „Grand-Hotelu“ informuje na podstawie ankiety, przeprowadzonej wśród gości hotelowych, że goście ci uskarżają się na brak dogodnego dziennego połączenia z Poznaniem i Bydgoszczą.

8) Usprawnienie komunikacji z innymi miejscowościami.

a) Łódź—Kutno.

Za największą bolączkę dla łodzian poczytuje Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego połączenie obecne z Kutnem. Jakies fatum — pisze Związek — przesładuje nasze miasto. Aby z Europy dostać się do Łodzi, mamy z jednej strony Kołuszki, gdzie po opuszczeniu europejskiego dalekobieżnego pociągu Wiedeń—Warszawa, podróżny zmuszony jest wsiąść do starego typu wyrażowanych, nigdzie niespotykanych wagonów, które zółwim krokiem wloką się do Łodzi. To samo obecnie zrobiono dla podróżujących przez Kutno,

Jedynе dzienne przyspieszone połączenie z Gdynią jest uniemożliwione przez czekanie w Kutnie godzinę i 25 minut na pociąg do Łodzi. Pociąg z Kutna powinien bezwarunkowo odchodzić zaraz po przybyciu pociągu pośpiesznego o godz. 20,35 i biec do Łodzi w tempie przyspieszonym, aby jeszcze przed godziną 22-gą być w Łodzi. Dana obecnie para pociągów rannych do Kutna i spowrotem ma charakter czysto lokalny i nie zapewnia żadnych udogodnień w połączeniach. Natomiast skasowana para nocnych pociągów do Kutna i spowrotem daje się bardzo we znaki i powinna być przywrócona. Na przestrzeni Łódź-Kaliska — Kutno winny kursować wagony nowsze i dogodniejsze, a także bieg musi być stanowczo przyspieszony.

b) Łódź—Tomaszów.

Administracja „Grand-Hotelu“ przytacza opinię gości hotelowych, że jest pożądane lepsze ranne połączenie z Tomaszowem.

Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego wskazuje, że musi być wprowadzone jeszcze jedno połączenie z Tomaszowem Mazowieckim pomiędzy godz. 8,05 a 14,15. Pociąg, wychodzący z Dworca Fabrycznego o godz. 8,05 powinien mieć dwa wagony, doczepne w Widzewie do pociągu z Dworca Kaliskiego, aby pasażerowie nie byli zmuszeni do przesiadania się po 8-mio minutowej jeździe. To samo dotyczy drogi powrotnej.

c) Łódź—Piotrków—Radomsko.

Łódzka Izba Rolnicza podkreśla, że w komunikacji z Łodzi-Fabrycznej w kierunku: Piotrków, Radomsko i odwrotnym — brak bezpośredniego połączenia dla niektórych pociągów. Dalszą bolączką są zbyt długie przerwy między przyjściem a odejściem pociągów w Kozłuskach.

Administracja „Grand-Hotelu“ informuje o skargach gości na brak dogodnego rannego połączenia z Piotrkowem.

d) Łódź—Koło—Konin.

Łódzka Izba Rolnicza zwraca uwagę na brak rannego pociągu z Łodzi-Kaliskiej w kierunku: Koło, Konin, co uniemożliwia dostanie się do tych miast przed godziną 12-tą. Przy komunikacji w tym kierunku są za długie przerwy między przyjściem a dejsciem pociągów w Kutnie.

e) Łódź—Płock.

I Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości wysuwa postulat wprowadzenia bezpośredniego połączenia Łódź—Płock przez Kutno.

f) Łódź—Wilno, Łódź—Zdolbunowo.

Sprawę wzmiankowanych połączeń wysuwa Stowarzyszenie Komwojażerów, przyczem zwraca uwagę na następujące niedogodności: 1) pośpieszny pociąg Nr. 904, idący ze Zdolbunowa, nie ma dogodnego połączenia z Łodzią; przychodzi bowiem do Warszawy o godz. 8,05, stąd zaś jest pociąg do Łodzi dopiero o godz. 9,45, czyli trzeba czekać prawie siedem kwadransów; zdaniem Stowarzyszenia pociąg Nr. 904 powinien mieć połączenie z pociągiem Nr. 201. 2) Stowarzyszenie wysuwa pozatem postulat wprowadzenia do pociągu Nr. 316 bezpośrednich wagonów na pociągi pośpieszne do Wilna (Nr. 707) i do Zdolbunowa (Nr. 905) i spowrotem. 3) Wreszcie Stowarzyszenie wskazuje, iż należy przywrócić pociąg podmiejski Łódź—Koluszki, odchodzący z Łodzi o godz. 20,55 i mający połączenie z pociągiem pośpiesznym Nr. 2203-202 na Warszawę, Wilno i t. d.

9) Postulat przebudowy dworca w Koluszkach.

Łódzkie Stowarzyszenie Techników uważa za rzecz niezmiernie ważną i pilną przebudowę dworca kolejowego w Koluszkach, gdyż obecny jego stan jest wręcz nie do utrzymania.

10) Inne postulaty.

a) Skrócenie nadmiernych postojów w Zgierzu.

Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego zwraca uwagę, że bolączka jednego toru na przestrzeni Łódź-Kaliska — Zgierz, powodująca postoje w Zgierzu, przekraczające nieraz 15 minut, mogłaby być z łatwością usunięta i to kosztem stosunkowo minimalnym. Wystarczyłoby połączyć tor Widzew—Zgierz z dworcem Łódź-Fabryczna (pod Widzewem). W ten sposób pociągi do Kutna, jeżeli nie wszystkie, to chociażby 2—3 pary, możnaby było kierować na Łódź Fabryczną i wówczas czekanie na krzyżowaniu się pociągów w Zgierzu byłoby zbędne.

b) Wagon pulmanowski na linii Łódź-Koluszki.

Wagons-Lits/Cook wskazuje na potrzebę dodania do pociągów idących z Łodzi do Koluszek i mających połączenie z zagranicą jednego wagonu pulmanowskiego I, II i III klasy. Dyrekcja wymienionej instytucji spotykała się z narzekaniem przyjezdnych z zagranicy na brak wygodnych wagonów na szlaku Koluszki—Łódź.

c) Wprowadzenie t. zw. miejscówek.

Łódzkie Stowarzyszenie Techników domaga się wprowadzenia t. zw. miejscówek, gwarantujących numerowane miejsca w wagonach

III-ej klasy na linii Łódź—Warszawa za pewną dopłatą, np. 50 groszy od biletu. Inowację taką przy zubożeniu warstw inteligencji pracującej, nie mogącej podróżować II-gą klasą, Stowarzyszenie uważa za bardzo pożądaną a nawet konieczną.

Izba Rzemieślnicza porusza tę samą myśl i proponuje, aby w nowym rozkładzie jazdy wprowadzić tytułem próby jeden pociąg Łódź—Warszawa i spowrotem w godzinach rannych, składający się ewentualnie wyłącznie z wagonów III-ej klasy z dwoma wagonami o miejscach numerowanych.

d) Powiększenie liczby wagonów II klasy.

Związek Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem prosi o dostateczną ilość wagonów II klasy, gdyż niektóre pociągi nie posiadają dostatecznej ich liczby, wskutek czego pasażerowie narażeni są na uciążliwą i niewygodną podróż.

e) Zegar na budynku stacyjnym Łódź-Fabryczna.

Krajowy Związek Przemysłu Włókienniczego prosi o umieszczenie zegara po stronie zewnętrznej na Dworcu Łódź-Fabryczna.

* * *

W dniu 25 października r. b. odbyła się w Urzędzie Wojewódzkim konferencja, na której pod przewodnictwem p. inż. Franciszka Szczygła, naczelnika Wydziału Komunikacyjno-Budowlanego, uzgodniono opinię Zarządu Miejskiego w Łodzi, reprezentowanego na konferencji przez naczelników Wydziałów pp.: inż. Juliana Brzozowskiego i Edwarda Rosseta, oraz Izby Przemysłowo-Handlowej, którą reprezentował p. inż. Stefan Luciński, w sprawie postulatów Łodzi i okręgu gospodarczego łódzkiego co do usprawnienia połączeń kolejowych.

Na konferencji tej p. naczelnik Rosset zreferował wyniki ankiety, jaką przeprowadził Zarząd Miejski w Łodzi wśród miejscowych organizacyj gospodarczych, zaś p. naczelnik inż. Brzozowski omówił ustosunkowanie się Zarządu Miejskiego do poszczególnych z ankiety tej wpływających postulatów, przyczem podkreślił, iż za rzecz najważniejszą i zarazem najpilniejszą Zarząd Miejski poczytuje: 1) usprawnienie komunikacji z Warszawą, 2) usprawnienie połączeń z głównymi ośrodkami miejskimi w kraju oraz z wybrzeżem morskiem, 3) usunięcie rażących zaniedbań w zakresie połączeń Łodzi z zagranicą, a więc na szlaku Łódź—Koluszki i Łódź—Kutno.

Uzgodnione na powyższej konferencji postulaty kolejowe Łodzi zostaną przedłożone Ministerstwu Komunikacji.

PIĘTNASTOLETNI DZIAŁALNOŚĆ URZĘDU ROZJEMCZEGO DLA SPRAW NAJMU W ŁODZI

W OKRESIE CZASU OD DNIA 1 WRZEŚNIA 1919 ROKU DO DNIA
1 WRZEŚNIA 1934 ROKU

Na mocy Ustawy o ochronie lokatorów z dnia 28 czerwca 1919 roku, były Prezes Sądu Okręgowego w Łodzi, p. Kazimierz Rossman, utworzył Urząd Rozjemczy dla spraw najmu w Łodzi przez mianowanie: Władysława Cedrowskiego przewodniczącym Urzędu, Jana Odyńca jego zastępcą i zatwierdzenie, przedstawionych przez Magistrat miasta Łodzi, dwóch list ławników Urzędu Rozjemczego: jednej z koła właścicieli nieruchomości, drugiej z koła lokatorów; personel kancelaryjny mianował Magistrat miasta Łodzi z grona własnych urzędników.

Posiedzenia Urzędu Rozjemczego prowadzone były przez przewodniczącego Urzędu, lub jego zastępcę, przy współudziale dwóch ławników: jednego z koła właścicieli nieruchomości, drugiego z koła lokatorów; protokoły posiedzeń prowadzone były przez sekretarza Urzędu. Pierwsze jawne posiedzenie Urzędu odbyło się w dniu 11 września 1919 roku.

Spory pomiędzy właścicielami nieruchomości i lokatorami o wysokość komornego rozpatrywane były w okresie sprawozdawczym na mocy trzech kolejno po sobie obowiązujących Ustaw o ochronie lokatorów, — mianowicie: z dnia 28 czerwca 1919 roku (Dziennik Praw Państwa Polskiego za Nr. 52/1919 r.), z dnia 18 grudnia 1920 roku (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej za Nr. 4, poz. 19/1920 r.) i z dnia 11 kwietnia 1924 roku (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej za Nr. 39, poz. 406/1924 r.). We wszystkich pomienionych ustawach podstawą, dla ustalania wysokości komornego za sporny lokal, było komorne płacone w miesiącu czerwcu 1914 roku (podstawowe komorne) za ten sam lokal, z wyjątkiem wypadku art. 7 Ustawy z dnia 18 grudnia 1920 roku przewidzianego, — mianowicie: jeżeli komorne, płacone w czerwcu 1914 roku nie odpowiadało ówczesnym przeciętnym cenom najmu, wówczas wolno je było podnieść do właściwej wysokości, oraz z wyjątkiem drugiego wypadku, prze-

widzianego art. 5 Ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 roku, jeżeli komorne, płacone w czerwcu 1914 roku było, ze względu na specjalne warunki danego stosunku umownego widocznie wygórowane, — to Urząd Rozjemczy winien był ustalić podstawowe komorne według ówczesnych cen przeciętnych.

Podstawowe komorne (komorne z miesiąca czerwca 1914 roku) za sporne lokale Urząd Rozjemczy ustalał: albo na podstawie złożonych przez strony dowodów, albo opierając się na zeznaniach powołanych do sprawy świadków, lub na podstawie opinii wydelegowanej na miejsce komisji, w składzie: ławnika z koła właścicieli nieruchomości i ławnika z koła lokatorów, biorących udział na posiedzeniu Urzędu przy rozpatrywaniu spraw w pierwszym terminie; o ile opinja ławników nie była jednomyślna (rzadkie wypadki), — delegował drugą komisję w zwiększonym składzie.

Na mocy Ustawy z dnia 28 czerwca 1919 roku sporne komorne określane było przez doliczanie do ustalonej podstawowej ceny najmu za dany lokal w rublach, — od 10 do 50 procent podwyżki, odpowiednio do wielkości i przeznaczenia lokalu i zamiany następnie otrzymanej sumy na marki, licząc 100 rubli równe 216 markom.

Rozstrzygnięcia Urzędu Rozjemczego, wydane na mocy wyżej wymienionej Ustawy, były ostateczne i nie podlegały zaskarżeniu, mogły być jednak na wniosek jednej ze stron, o ile przedstawiła nowe okoliczności, w każdej chwili zmienione, ze skutecznością dla nowego terminu płatności komornego.

Na mocy Ustawy z dnia 18 grudnia 1920 roku (obowiązującej od 1 stycznia 1921 roku) sporne komorne określane było przez doliczenie do ustalonej podstawowej ceny najmu za dany lokal w rublach, od 100 do 500 procent podwyżki, odpowiednio do rozmiarów i przeznaczenia lokalu i zamiany następnie otrzymanej sumy na marki, licząc 100 rubli równe 216 markom. Ponieważ powyżej wymieniona Ustawa nałożyła na lokatorów obowiązek płacenia oprócz komornego tak zwanych opłat dodatkowych, art. 5 Ustawy objętych, — Urząd Rozjemczy określał wysokość takowych w markach podług norm z praktyki osiągniętych, o ile właściciel domu ścisłego wykazu przypadających na lokatora opłat dodatkowych nie przedstawił.

Zgodnie z przepisami powyższej Ustawy Urząd Rozjemczy rozpatrywał również wnioski o wydanie zezwolenia na odstąpienie praw najmu osobie trzeciej. Rozstrzygnięcia Urzędu Rozjemczego, wydane na mocy powyższej wymienionej Ustawy, o ile wydane były za zgodą obydwóch stron, — były natychmiast wykonalne, zaś rozstrzygnięcia, wydane na wniosek jednej tylko strony, mogły być uchylone

przez właściwy Sąd Pokoju, na żądanie strony zainteresowanej postawione w drodze powództwa w przeciagu dwóch tygodni od daty rozstrzygnięcia.

Na mocy Ustawy z dnia 11 kwietnia 1924 roku (obowiązującej od 1 czerwca 1924 roku) określenie wysokości spornego komornego oparte zostało na odmiennej od poprzednich ustaw zasadzie, mianowicie: wprowadzone zostały stawki procentowe, które w miesiącu czerwcu 1924 roku wynosiły od 5 do 50 procent od ustalonej podstawowej ceny najmu w stosunku kwartalnym, odpowiednio do wielkości i przeznaczenia lokalu, powyższe stawki, poczynając od 1 lipca 1924 roku do 1 stycznia 1925 roku, wzrastały co kwartał o 4 procent podstawowej ceny najmu, poczynając zaś od 1 stycznia 1925 roku o 6 procent kwartalnie do czasu osiągnięcia całkowitych 100 procent podstawowej ceny najmu; obliczone za dany lokal i dany okres czasu, zgodnie z powyższym przepisem Ustawy, komorne w rublach przeliczone było na złote, przyjmując 100 rubli równe 266 złotym; nadmienić należy przytem, że kiedy stawka procentowa za lokale, składające się z pokoju i kuchni, lub samego pokoju, albo też kuchni, doszła do 45 procent podstawowej ceny najmu, co miało miejsce za pierwszy kwartał 1926 roku, — dalsza wyżka stawki procentowej, za pomienione wyżej lokale, została wstrzymana do 1 lipca 1928 roku.

Co się tyczy opłat dodatkowych, to takowe nadal lokatora obowiązywały, z warunkiem jednak, że o ile komorne za dany lokal dojdzie do 50 procent podstawowej ceny najmu, część opłat, Ustawą wyszczególnionych — odpadała, po dojściu zaś komornego do 75 procent podstawowej ceny najmu opłaty dodatkowe lokatora nie obowiązywały.

Nadmienić należy, że w początkach pewne trudności sprawiało Urzędowi Rozjemczemu ustalanie tych „opłat dodatkowych“ z tego względu, że właściciele nieruchomości nie przedstawiali wykazów poniesionych na nieruchomość wydatków, a jeżeli przedstawiali, to wykazy nie były poparte dowodami i nadto po większej części wygórowane. Dla ustalenia więc opłat dodatkowych, odpowiadających rzeczywistym wydatkom przez właściciela nieruchomości poniesionych, Urząd Rozjemczy, po naradzie z ławnikami Urzędu (przedstawicielami właścicieli nieruchomości i lokatorów), naradach, mających miejsce na kilku wspólnych posiedzeniach, postanowił określić opłaty dodatkowe proporcjonalnie do podstawowej ceny najmu, płaconej za dany lokal w stosunku od 6 do 14 procent, mając na uwadze: 1) brak wody w danej nieruchomości, lokatorzy której zmuszeni byli czerpać wodę ze studzien miejskich lub sąsiednich domów (na peryferjach miasta), 2) jeżeli nieruchomość posiadała tylko studnię w podwórzu, 3) jeżeli lokale posiadały wodociągi, do których wodę dostar-

czał właściciel nieruchomości, 4) jeżeli lokale posiadały wodociągi i wygodki, 5) wkońcu wodociągi, wygodki i kąpiele; system powyższy przyjęła Warszawa, Piotrków i kilka innych miast.

Rozstrzygnięcia Urzędu Rozjemczego wydane na mocy powyżej wymienionej, obecnie obowiązującej Ustawy, o ile strony poddały się orzecznictwu Urzędu, są ostateczne i nie ulegają zaskarżeniu, mogą jednak, o ile strona przedstawiła nowe okoliczności, być zmienione ze skutecznością dla nowego terminu płatności komornego; jeżeli zaś sprawa nie była poddana orzecznictwu Urzędu Rozjemczego, mogą strony w ciągu dni 14, licząc od dnia ogłoszenia orzeczenia, odwołać się do Sądu Okręgowego II Wydziału Cywilnego w Łodzi, wyrok którego jest ostateczny i nie podlega kasacji. Orzeczenia Urzędu Rozjemczego w sprawach poddanych orzecznictwu Urzędu za zgodą obydwóch stron są natychmiast wykonalne, w innych sprawach po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia.

Na podstawie przepisów pomienionych wyżej trzech ustaw o ochronie lokatorów, — Urząd Rozjemczy w okresie sprawozdawczym rozstrzygał spory pomiędzy właścicielami nieruchomości i ich lokatorami o wysokość komornego za lokale: poczynając od pomieszczeń mieszczących się w suterynach i na poddaszu, a kończąc na lokalach luksusowych, oraz za sklepy, składy, lokale fabryczne, handlowe, przemysłowe, szkolne, za lokale w domach rodzinnych fabrycznych, za pomieszczenia w halach targowych i na rynkach otwartych, oraz za całe budynki zajęte przez władze wojskowe, urzędy państwowe i Zarząd Miejski w Łodzi, nadto za mieszkania zajęte przez sublokatorów, również rozpatrywane były wnioski o wydanie zezwolenia na odstąpienie praw najmu osobie trzeciej.

W piętnastoletnim okresie czasu, t. j. od dnia 1 września 1919 roku do dnia 1 września 1934 roku, wniesiono spraw:

od 1 września do końca roku 1919	—	673	spraw
w roku 1920	—	1082	„
„ 1921	—	5708	„
„ 1922	—	3919	„
„ 1923	—	4311	„
„ 1924	—	9682	„
„ 1925	—	3896	„
„ 1926	—	2892	„
„ 1927	—	2433	„
„ 1928	—	2209	„
„ 1929	—	1928	„

Do przeniesienia 58733 spraw

	Z przeniesienia	58755	spraw
	„	1950	— 1761 „
	„	1951	— 1650 „
	„	1952	— 1446 „
	„	1953	— 1151 „
od 1. I. do 1. IX. w roku	1954	— 620	„
		<u>O g ó ł e m 45341 spraw.</u>	

Spraw jednak było znacznie więcej ze względu na tak zwane „zbiorówki“, t. j. sprawy wytoczone przez właściciela domu przeciwko kilku, lub kilkunastu, nawet kilkudziesięciu lokatorom i odwrotnie, a które to zbiorówki początkowo zapisywane były w repertorium pod jednym numerem, właściwie zaś stanowiły kilka, kilkanaście lub kilkadziesiąt odrębnych spraw.

Ponieważ żadna z powyżej wykazanych 45341 spraw wniesionych, z wyjątkiem spraw umorzonych lub pogodzonych, w pierwszym terminie zakończoną być nie mogła (niektóre miały trzy i cztery terminy, w celu sprawdzenia dowodów), skutkiem czego w okresie sprawozdawczym na wokandach Urzędu Rozjemczego było 83.615 spraw.

Oprócz 83.615 spraw rozpoznawanych merytorycznie, Urząd Rozjemczy wydawał decyzje odnośnie zwalniania osób, których niezamieszkalność była stwierdzona, od kosztów postępowania w Urzędzie Rozjemczym; następnie wydawał decyzje dotyczące się pozostawiania bez biegu, przyjmowania lub odrzucania podanych odwołań od orzeczeń Urzędu Rozjemczego do Sądu Okręgowego II Wydziału Cywilnego w Łodzi.

Z wniesionych 45341 spraw — rozpatrzonych i zakończonych jest 44979, pozostałe 562 spraw pozostają w biegu do rozpatrzenia.

Odwolań od orzeczeń Urzędu Rozjemczego wniesiono do Sądu Okręgowego II Wydziału Cywilnego w Łodzi w 5782 sprawach, z których Sąd Okręgowy w 4755 sprawach orzeczenia Urzędu Rozjemczego zatwierdził, a w 648 uchylił.

W okresie sprawozdawczym, w celu określenia ceny najmu z roku 1914 za sporne lokale, Urząd Rozjemczy wydelegował komisję w 25.019 sprawach.

Jawnych posiedzeń Urzędu Rozjemczego w okresie sprawozdawczym było 2105.

Kancelarja Urzędu Rozjemczego początkowo zatrudniała 4-ch urzędników, z powiększeniem się ilości spraw personel kancelaryjny składał się z 7-miu urzędników, obecnie Urząd Rozjemczy zatrudnia dwóch urzędników.

PRZEGLĄD USTAWODAWSTWA, ROZPORZĄDZEŃ I WYJAŚNIEŃ WŁADZ

O POPRAWIE GOSPODARKI FINANSÓW ZWIĄZKÓW SAMORZĄDOWYCH

W Nr. 94 „Dz. U. Rz. P.“ pod poz. 846 ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku o poprawie gospodarki finansów samorządowych.

Rozporządzenie to traktuje sprawę oddłużenia i obniżenia kosztów administracji poszczególnych związków samorządowych i wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia, z wyjątkiem pkt. 4 art. 26 i art. 28, które wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1935 roku.

O ZWIĄZKU REWIZYJNYM SAMORZĄDU TERYTORJALNEGO

W Nr. 94 „Dz. U. Rz. P.“ pod poz. 847 zamieszczone zostało rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o Związku Rewizyjnym Samorządu Terytorjalnego, którego zadaniem jest wykonywanie kontroli nad finansową i gospodarczą działalnością związków samorządowych i międzykomunalnych oraz zakładów i przedsiębiorstw, nie wyłączając tej działalności w zakresie spraw administracji rządowej.

POŁĄCZENIE FUNDUSZU BEZROBOCIA Z FUNDUSZEM PRACY

W Nr. 94 „Dz. U. Rz. P.“ pod poz. 849 ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o połączeniu Funduszu Bezrobocia z Funduszem Pracy.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1935 roku, z wyjątkiem art. 8, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

W SPRAWIE KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI

W Nr. 95 „Dz. U. Rz. P.“ pod poz. 860 ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku o komunalnych kasach oszczędności.

Rozporządzenie to zawiera szczegółowe przepisy ogólne komunalnych kas oszczędności, omawia sprawę organizacji, zakładania kas oszczędności, zakres działania tych kas i inne, związane z funkcjonowaniem wspomnianych kas i wchodzi w życie na całym obszarze

Państwa z dniem ogłoszenia, z tem jednak, że moc obowiązującą art. 53 na obszarze Województwa Śląskiego zawieszają do czasu wprowadzenia na tym obszarze przepisów o tworzeniu związków międzykomunalnych.

W związku z tem rozporządzeniem tracą moc obowiązującą: rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 kwietnia 1927 roku o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. Rz. P. Nr. 38, poz. 339) oraz inne przepisy w sprawach, unormowanych rozporządzeniem wyżej wymienionem.

KRONIKA.

I. OGÓLNA.

Zawody pod nazwą: „Szukamy Olimpijczyków“. W zrozumieniu propagowania idei współzawodnictwa wśród miłośników sportu — staraniem Miejskiego Komitetu Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego, przy współudziale Związków Okręgowych, w dniach: 8 i 9 września r. b. na pływalni i stadjonie Ł. K. S. zorganizowane zostały zawody pływackie, lekkoatletyczne i atletyczne, a w parku im. J. Poniatowskiego — zawody kolarskie.

Zawody te pod nazwą: „Szukamy Olimpijczyków“ zgromadziły ogółem 259 zawodników, z których do zawodów pływackich: startowało 50, kolarskich 71, lekkoatletycznych 120, w dźwiganiu ciężarów 18 zawodników.

Po skończonych zawodach, które w rezultacie dały dobre wyniki, nastąpiło rozdanie zwycięzcom 40 nagród w postaci srebrno-złotych żetonów, ufundowanych przez Miejski Komitet W. F. i P. W. Nagrody te wręczył przewodniczący wymienionego wyżej Komitetu — Komisarz Rządowy m. Łodzi — p. inż. Wacław Wojewódzki, który w podniosłych słowach życzył nagrodzonym dalszych, imponujących sukcesów w współzawodnictwie sportowem.

Realizacja Konwersji Pożyczek Obligacyjnych m. Łodzi. W dniu 1 października r. b. przed notariuszem Oksza-Strzeleckim — pomiędzy Zarządem Miejskim w Łodzi, w imieniu którego wystąpił Komisarz Rządowy m. Łodzi, p. inż. Wacław Wojewódzki i Naczelnik Wydziału Finansowego p. Leon Chwalbiński oraz 2 grupami posiadaczy obligacyj, t. j. człon-

kami Związku Przemysłu Włókienniczego, reprezentowanymi przez adwokata Zejdę i członkami Stowarzyszenia posiadaczy obligacyj m. Łodzi, reprezentowanymi przez adwokata Fajtłowieza, podpisany został akt ugody, mocą którego wojenne pożyczki obligacyjne m. Łodzi z lat 1915—1922 łącznie ze skapitalizowanymi odsetkami za czas od 1 lipca 1925 roku do 30 czerwca 1934 roku będą wymienione na złotowe obligacje pożyczki konwersyjnej. Wypłata natomiast odsetek od nowych obligacyj za drugie półrocze 1934 roku (I kupon) nastąpi w styczniu 1935 r.

W sprawie powyższej w dniu 5 października r. b. przybył do Łodzi radaea Ministerstwa Skarbu, p. Gierych, i odbył konferencję z p. Komisarzem Rządowym m. Łodzi, celem ustalenia ostatecznych warunków konwersji.

Ponieważ do aktu przedstawiono około 700% wszystkich obligacyj, jak zapewnił przedstawiciel Ministerstwa Skarbu, nie stoi na przeszkodzie, aby konwersja została zatwierdzona. Należy więc spodziewać się, że jeszcze w ciągu b. r. posiadacze obecnych świadectw tymczasowych i obligacyj otrzymają zamienne obligacje pożyczki konwersyjnej.

Ogrodnicza wystawa jubileuszowa. Warszawskie T-wo Ogrodnicze, mieszczące się w Warszawie przy ul. Bagatela 5, urządziło Wystawę Jubileuszową, trwającą od dnia 29 września do 4 października r. b. W wystawie tej wziął również udział Zarząd Miejski m. Łodzi. Stoisko dla działu technicznego Wydziału Plantacyj Miejskich Zarządu Miejskiego w Łodzi zostało

przeznaczone przez Komitet Wystawy na szczytowej ścianie głównej hali wystawowej na przestrzeni około 20 mtr. kw., na której zostały rozmieszczone ważniejsze plany i widoki perspektywiczne obiektów plantacyjnych Łodzi. Nad planami umieszczony został napis: „Zarząd Miejski w Łodzi — Wydział Plantacyj Miejskich”.

W dziale planistycznym wystawy, poza kilkoma wystawcami — ogrodnikami — architektami, którzy wystawili swoje prace prywatnie, eksponaty architektury ogrodniczej z pośród miast wystawiła bezkonkurencyjnie tylko Łódź, co też zwracało ogólną uwagę, a szczególne zainteresowanie budziły nowe objekty plantacyjne Łodzi: projekt parku Ludowego, skwery przydworcowe, ogród na terenie Z. U. P. U. i inne.

Urządzenie stoiska skutecznili p. S. Rogowicz, naczelnik Wydziału Plantacyj Miejskich i p. Adamkiewicz, technik tegoż Wydziału.

Uroczysta inauguracja kursów dla pracowników samorządowych m. Łodzi. W dniu 12 października r. b. w sali posiedzeń Rady Miejskiej w Łodzi odbyła się uroczysta inauguracja Kursów dla pracowników samorządowych Zarządu Miejskiego w Łodzi. Prócz uczestników kursów w liczbie 99, przybyli przedstawiciele miasta w osobie p. Komisarza inż. W. Wojewódzkiego i Dyrektora Zarządu Miejskiego p. M. Kalinowskiego, tudzież wykładający prof. dr. T. Hilarowicz i sędzia doc. dr. G. Taubenszlag.

Uroczystość zagał Komisarz Rządowy m. Łodzi — inż. W. Wojewódzki, który zwrócił uwagę na wielkie zadania samorządów polskich wogóle, a samorządu m. Łodzi w szczególności — i w związku z tem wskazał na ważność pogłębiania wiedzy zawodowej u pracowników miejskich.

Następnie kierownik Kursów prof. dr. Tadeusz Hilarowicz wygłosił przemówienie, w którym naszkicował dzieje daw-

niejszego Instytutu Prawa Administracyjnego przy Magistracie m. Łodzi, który istniał w latach 1928—1952, jak również kursów dla pracowników samorządowych przy Magistracie m. Łodzi, istniejących w roku 1952/1955, jako dalszy ciąg tegoż Instytutu; obecne kursy są wznowieniem kursów poprzednich i prof. Hilarowicz podkreślił, że miasto Łódź jest pierwszym miastem w Polsce, które od szeregu lat utrzymuje specjalną instytucję własną, mającą na celu dokształcanie pracowników samorządowych, i złożył imieniem wykładających podziękowanie p. Komisarzowi inż. Wojewódzkiemu za zorganizowanie kursów.

Bezpośrednio po inauguracji prof. Hilarowicz rozpoczął swoje wykłady z dziedziny prawa administracyjnego.

Kierownikiem kursów jest prof. Tadeusz Hilarowicz, sekretarzem — referent Wydziału Prezydjalnego Zarządu Miejskiego Waclaw Busiakiewicz. Wykładają na kursie: prof. T. Hilarowicz, sędzia doc. dr. G. Taubenszlag i wicedyrektor Związku Miast Polskich Stanisław Pastuszyński.

Otwarcie kursu przeszkoleniowego dla woźnych szkolnych. W dniu 26 października w lokalu szkoły im. Królowej Jadwigi (Cegielniana Nr. 26) nastąpiło otwarcie kursu przeszkoleniowego dla woźnych szkolnych i instytucji Wydziału Oświaty i Kultury Zarządu m. Łodzi.

Kurs ma na celu zapoznanie służby szkolnej, której rola i znaczenie w szkole są b. doniosłe, z nowoczesnymi sposobami utrzymania lokali w czystości. Przez należyte wykonanie czynności, ciążących na służbie szkolnej, sprawa higienicznego i estetycznego wyglądu lokali zostaje podniesiona na należyte wyżyny, a zdrowie dziatwy i ogółu pracowników szkolnych mniej jest narażone na niebezpieczeństwo zarażenia się.

Wychodząc z tych założeń Wydział Oświaty i Kultury, w porozumieniu z wizatorem kuratorskim higieny szkolnej dr. Stańczakiem i Inspektorem Szkol-

nym p. St. Dobrowolskim, przystąpił do zorganizowania wskazanego na wstępie kursu. Organizacja kursu spoczywa w rękach naczelnego lekarza higieny szkolnej dr. St. Gutentaga.

Kurs odbywać się będzie w piątki i soboty w godz. od 18 do 20 i obejmie wykłady z higieny oraz praktyczne wskazówki odnośnie porządkowania lokali. Wykłady objęli: dr. Gutentag, naczelnik lekarz higienista szkolny, dr. Stańczak oraz pp. Kraszewska i Książkiewiczówna, nauczycielki szkoły społeczno-gospodarczej Stow. „Służba Obywatelska“.

Po wstępnych przemówieniach pp. insp. St. Dobrowolskiego, naczelnika J. Waltratusa i Okręgowego Wizytatora dr. Mitkiewicza dłuższą, a wiecej ciekawą pre-

lekcję wygłosił dr. St. Gutentag, a następnie p. Kraszewska omówiła i praktycznie wskazała, jak poszczególne czynności należy w lokalach wykonywać, aby przy mniejszym wysiłku fizycznym osiągnąć jak najlepsze rezultaty pracy i przez to podnieść higienę i estetyczny wygląd lokalu.

Uczestnicy kursu w liczbie 60 osób (I grupa) z żywym zainteresowaniem wysłuchali wykładów o ich codziennej pracy, o czym świadczyło cały szereg pytań oraz trafnych uwag odnośnie spraw, poruszonych przez prelegentkę.

Kurs, jak należy wnosić z pierwszych wykładów, da bezsprzeczne korzyści zarówno słuchaczom, jak i wielkiej, a tak ważnej instytucji, jaką jest szkoła polska.

II. Z ŻYCIA SAMORZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI.

Decyzje Komisarza Rządowego miasta Łodzi. W październiku 1954 roku Komisarz Rządowy powziął ogółem 65 decyzji, przyczem w zastępstwie Magistratu 58, a w zastępstwie Rady Miejskiej — 27 decyzji. Dla powzięcia decyzji zgłosił Wydział Prezydjalny 5, Wydział Finansowy 16, Wydział Oświaty i Kultury 4, Wydział Budownictwa 19, Wydział Zdrowotności Publicznej 5, Wydział Gospodarczy 11, Urząd Rozjemczy dla spraw najmu 1, Wydział Przedsiębiorstw Miejskich 5, Wydział Plantacyj Miejskich 1, Przedsiębiorstwo Miejskie „Kanalizacja i Wodociągi“ 1 wniosek.

12 decyzji dotyczy spraw podatkowych, 5 — subwencji, 1 — sprawy personalnej, 9 — dostaw wszelkiego rodzaju, 1 — sprawy organizacyjnej, 1 — opłat, 4 — spraw gruntowych, 17 — spraw budowlanych, 5 — spraw finansowych, 10 — spraw różnych.

Z najważniejszych decyzji, powziętych przez Komisarza Rządowego należy wymienić:

1. uruchomienie czwartego baraku dla tyfusowo-chorych w szpitalu powszechnym w Radogoszczu,

2. ogłoszenie o oddaniu z dniem 1 października 1954 roku do użytku publicznego kanałów miejskiej sieci kanalizacyjnej,

3. ustalenie wysokości opłat za świadczenia Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu,

4. nabycie gruntów we wsi Budy Stokowskie pod budowę zbiorników na czystą wodę,

5. nabycie gruntów pod regulację rzeki Jasień,

6. przemianowanie dotychczasowego Szkolnego Ogrodu Botanicznego, znajdującego się w parku miejskim „Źródliśka“ na Miejski Ogród Przyrodniczy.

7. poczynienie zmian w Statucie Emerytalnym dla funkcjonariuszów Gminy miasta Łodzi.

Posiedzenie Komisji do orzekania wartości artystycznej urządzeń reklamowych. W poniedziałek, dnia 22 października r. b., odbyło się w lokalu Oddziału Podatkowego Zarządu Miejskiego w Łodzi posiedzenie Komisji do orzekania o wartości artystycznej urządzeń reklamowych. Na posiedzeniu rozpatrzono 19 podań

płatników tego podatku. Na skutek decyzji tej komisji został umorzony podatek 4 podatnikom w wysokości zł. 575,75 za rok 1933 i zł. 1.147,50 za rok 1934; załatwienie pozostałych podań odroczone do najbliższego posiedzenia dla umożliwienia członkom komisji osobistego sprawdzenia wartości artystycznej poszczególnych reklam.

Tegoż dnia odbyło się również posiedzenie komisji do rozpatrywania niektórych odwołań od wymiaru podatku od szyldów i reklam. Na posiedzeniu tem rozpatrzono 72 podań. Komisja wypowiedziała się za umorzeniem 52 płatników zł. 3.117,24 za rok 1935 i 7.494,67 za rok 1934, czyli ogółem zł. 10.611,91. Podania 5 płatników zostały załatwione nieprzychylnie, a załatwienie 17 podań odroczone w związku z koniecznością uprzedniego zaopiniowania tych podań przez Komisję artystyczną.

Z Komisji do udzielenia ulg podatkowych. W dniu 31 października r. b. odbyło się w lokalu Oddziału Podatkowego Zarządu Miejskiego w Łodzi posiedzenie Komisji do udzielania ulg podatkowych, na którym rozpatrzono 560 spraw.

Umorzono podatek: od psów na sumę zł. 210.—, od spadków i darowizn na sumę zł. 352,10, od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk na sumę zł. 295,68, od zbytku mieszkaniowego na sumę złotych 1.600,65, od lokali za r. 1924 — 1926 na sumę zł. 50.589,23 oraz zasadniczego wojakowego na sumę zł. 520.—.

Ponadto Komisja wystąpiła do Komisarza Rządowego m. Łodzi z wnioskiem o umorzenie kwoty zł. 569,80 tytułem podatku widowiskowego.

Umorzenie kosztów leczenia ubogich chorych. Działając na podstawie art. art. 73, 44 i 45 ustawy z dnia 25 marca 1935 roku o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego w zastępstwie Magistratu i Rady Miejskiej oraz opierając się na instrukcji o pokrywaniu kosztów leczenia chorych w szpitalach przez Gmi-

nę Miejską Łódź — Komisarz Rządowy m. Łodzi — p. inż. Waclaw Wojewódzki postanowił — na wniosek Wydziału Zdrowotności Publicznej — umorzyć za czas od 1 kwietnia do 30 czerwca 1934 roku:

1) koszty leczenia ubogich chorych, wypisanych ze szpitala św. Józefa na sumę zł. 45.437,45;

2) koszty leczenia ubogich chorych, wypisanych ze szpitala św. Aleksandra, na sumę zł. 15.657,51;

3) koszty leczenia ubogich chorych, wypisanych z sanatorium w Chojnach, na sumę zł. 29.159 oraz

4) koszty leczenia ubogich chorych w Radogoszczu na łączną sumę zł. 107.289,05.

Subwencja dla Ochronki przy Parafji św. Wojciecha w Chojnach. Komisarz Rządowy m. Łodzi — p. inż. Waclaw Wojewódzki postanowił przyjąć z pomocą Zarządowi Ochronki przy Parafji św. Wojciecha w Chojnach, asygnując na ten cel kwotę zł. 500.—, tytułem jednorazowej subwencji.

Dalsze oświetlenie ulic. Dzięki staraniom Zarządu Miejskiego w Łodzi jeszcze w roku bieżącym zostaną dodatkowo oświetlone znajdujące się na peryferjach miasta następujące ulice: koniec Łagiewnickiej poza ul. Wł. Biegańskiego Strumykowa, Jodłowa, Świerkowa, Włociańska, Litewska, Bukowa, Folwarczna t. zw. Szmidówka.

Na ulicach tych zainstalowanych zostanie ogółem 40 lamp elektrycznych o sile 100 watt każda.

Zarząd Miejski w Łodzi szerzy kulturę muzyczną. Na wniosek Wydziału Oświaty i Kultury Komisarz Rządowy m. Łodzi p. inż. Waclaw Wojewódzki postanowił wyasygnować Łódzkiemu Towarzystwu Muzycznemu z kredytów, przeznaczonych w budżecie Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1934/1935, na szerzenie kultury muzycznej kwotę zł. 2.000.—.

Wyżej wymieniona suma wyasygnowana zostanie tytułem subwencji na orga-

nizację koncertów dla młodzieży szkół powszechnych i szkół dokształcających zawodowych oraz robotników i wypłacana będzie częściowo w miarę zrealizowania koncertów.

Na opracowanie projektu poszerzenia wiaduktu kolejowego przy ul. Rokicińskiej. Działając na podstawie art. art. 75 i 44 ustawy z dnia 23 marca 1935 roku o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego Komisarz Rządowy m. Łodzi — p. inż. Wacław Wojewódzki w zastępstwie Magistratu postanowił, w związku z wnioskiem Wydziału Budownictwa, wyasygnować Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Warszawie z kredytów, przewidzianych w budżecie Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1934/1935 sumę zł. 2.800.— na opracowanie projektu poszerzenia wiaduktu kolejowego przy ul. Rokicińskiej.

Z Komisji do opinjowania projektów budowlanych. W dniu 5 listopada r. b. pod przewodnictwem Komisarza Rządowego m. Łodzi — p. inż. Wacława Wojewódzkiego, odbyło się posiedzenie Komisji, mającej na celu opinjowanie projektów budowlanych, sprzecznych z zamierzeniami regulacyjnymi m. Łodzi.

W posiedzeniu tem wziął udział: dyrektor Zarządu Miejskiego — p. Mieczysław Kalinowski oraz członkowie tejże Komisji pp. Kazimierz Popielawski, Marek Fein, Maksymilian Schott, Józef Holegreber, przedstawiciel Oddziału Regulacji Miasta, inż. arch. Wacław Leyberg oraz

kierownik Inspekcji Budowlanej — inż. Henryk Goldberg.

Na posiedzeniu tem Komisja rozpatrzyła 23 projektów budowlanych, z których 5 zatwierdziła, 18 zawiesiła.

Z Inspekcji Budowlanej. W miesiącu październiku r. b. Inspekcja Budowlana Wydziału Budownictwa Zarządu Miejskiego w Łodzi odbyła 9 posiedzeń, na których rozpatrzyła 212 złożonych projektów budowlanych. Z liczby tej: zatwierdzono 129 planów, zwrócono do uzupełnienia 36, zwrócono bez zatwierdzenia 6, zaopiniowano 24, zawieszono 16 oraz 1 plan zdjęto z posiedzenia.

Dane dotyczące pracowników miejskich. W dniu 1 stycznia 1935 roku Zarząd Miejski w Łodzi zatrudniał 2687 pracowników. W liczbie tej było: 1515 urzędników i 1572 niższych funkcjonariuszów miejskich, 1710 etatowych i 977 pozaetatowych pracowników miejskich.

W dniu 1 października 1934 roku Zarząd Miejski w Łodzi zatrudniał ogółem 2503 pracowników, w tej liczbie: 1160 urzędników i 1143 niższych funkcjonariuszów miejskich, 1578 etatowych i 725 pozaetatowych pracowników miejskich. Ilość pracowników miejskich zmniejszyła się przeto o 384 osoby.

Liczby te obejmują wszystkich pracowników, zatrudnionych w urzędach, zakładach i przedsiębiorstwach miejskich, z wyjątkiem 2 przedsiębiorstw użyteczności publicznej — Gazowni Miejskiej oraz Kanalizacji i Wodociągów.

III. RÓŻNE.

Stan sanitarny szkół. Stan sanitarny szkół powszechnych w ciągu ostatnich lat uległ znacznemu pogorszeniu. Pomieszczenia zupełnie nie nadają się do przebywania w nich dzieci i do nauczania. Ministerstwo Opieki Społecznej zwróciło na powyższe uwagę wojewodów, zarzą-

dając, aby najdalej do końca roku bieżącego wszystkie budynki szkół powszechnych były poddane inspekcji sanitarnej przez lekarzy państwowej i samorządowej służby zdrowia. Wyniki inspekcji oraz zarządzenia, mające na celu naprawienie zauważonych braków powi-

nien lekarz wciągnąć do książki sanitarnej każdej ze szkół, poddanych oględzinom. Po upływie wyznaczonego terminu należy sprawdzić, czy i jak wydane polecenia wykonano.

Z wychodztwa. Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego, w okresie 9 miesięcy r. b. wyjechało z Polski 54,784 wychodźców, w tem 20,525 do krajów europejskich i 14,459 do krajów pozaeuropejskich. Do Francji wyjechało 7,028 emigrantów, do Niemiec 635, na Łotwę 11,992, do innych krajów Europy 670, do Stanów Zjednoczonych

A. P. 1,144, do Kanady 1,149, do Argentyny 1,543, do Brazylii 1,835, do Urugwaju 280, do innych krajów Ameryki 381, do Palestyny 7,920, oraz do innych krajów 207 osób.

W tym samym okresie powróciło do Polski 17,142 wychodźców, w tem 15,390 z krajów europejskich i 1,752 z krajów pozaeuropejskich. Z Francji powróciło 14,234 osób, z Niemiec 210, z Łotwy 137, z innych krajów europejskich 809, ze Stanów Zjednoczonych A. P. 237, z Kanady 377, z Argentyny 670, z Brazylii 31, z Urugwaju 35, z Palestyny 177 oraz z innych krajów 225 osób.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

za czas od 1 kwietnia do 31 października 1934 r.

NAZWA RACHUNKU	Bilans otwarcia		Obroty od początku roku do października 1934 r.		Obroty w miesiącu października 1934 r.		Ogółem obroty od 1. IV. do 31. X. 1934 r.	
	Winien zł.	Ma zł.	Winien zł.	Ma zł.	Winien zł.	Ma zł.	Winien zł.	Ma zł.
	Kasa	—	—	9,197,458.67	9,196,753.35	1,873,776.92	1,849,687.06	11,071,235.59
Wydatki budżetowe	—	—	9,233,215.40	272,893.73	3,228,425.26	43,359.78	12,461,640.66	316,253.51
Dochody	—	—	95,165.45	10,595,873.19	1,375.83	2,356,262.19	96,541.28	12,952,135.38
Zakłady Miejskie	—	—	908,785.12	205,455.26	224,717.82	25,794.81	1,133,502.94	231,250.07
Instytucje kredytowe	—	—	9,789,542.52	9,767,605.32	1,855,297.24	1,887,220.93	11,644,839.76	11,654,826.25
Zobowiązania z tyt. wyk. budżetu	—	—	6,187,860.27	4,300,665.58	1,141,432.51	2,209,852.23	7,329,292.78	6,510,517.81
Sumy przechodnie	—	—	8,364,779.64	10,711,727.54	2,118,398.75	2,047,682.65	10,483,178.39	12,759,410.19
Weksle obce	—	—	423,100.—	423,340.33	34,000.—	34,000.—	457,100.—	457,340.33
Zaliczki	—	—	2,931,197.90	927,305.42	302,772.49	205,185.53	3,233,970.39	1,132,490.95
Dłużnicy i wierzyciele	—	—	1,637,010.90	1,555,689.75	58,991.71	58,988.91	1,696,002.61	1,614,678.66
Akcepty	—	—	477,757.68	930,927.47	182,000.—	118,700.—	659,757.68	1,049,627.47
Depozyty walorowe obce	—	—	1,072,794.48	29,070.78	10,120.—	16,202.—	1,082,914.48	45,272.78
Deponenci	—	—	29,070.78	1,072,794.48	16,202.—	10,120.—	45,272.78	1,082,914.48
Pożyczki krótkoterminowe	—	—	100,000.—	501,625.—	—	300,000.—	100,000.—	801,625.—
Przedsiębiorstwa komunalne	—	—	488,704.14	444,715.75	170,841.87	76,872.25	659,546.01	521,588.—
Różne rachunki	—	—	—	—	21,980.22	404.28	21,980.22	404.28
	—	—	50,936,442.95	50,936,442.95	11,240,332.62	11,240,332.62	62,176,775.57	62,176,775.57

NEKROLOG

Dnia 27-go października 1934 roku zmarł, przeżywszy lat 65

Ś. † P.

Jan Kudlicki

emeryt Zarządu m. Łodzi

Cześć Jego pamięci!

ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

RUCH SŁUŻBOWY PRACOWNIKÓW ETATOWYCH

ZA MIESIĄC PAŹDZIERNIK 1934 ROKU

A. PRZENIESIENIA:

urzędnicy:

1. **Skibiur Waclaw**, sekretarz Biura Ewidencji Ludności przeniesiony z dniem 1. X. 1934 r., na równorzędne stanowisko do Oddziału Administracji Majątku Miejskiego z dotychczasowym uposażeniem.
2. **Jeske Emil**, p. o. architekta dzielnicowego Inspekcji Budowlanej, przeniesiony z dniem 24. X. 1934 r. na stanowisko technika do Wydziału Gospodarczego z dotychczasowym uposażeniem.
3. **Siciński Zenon**, kancelista Oddziału Podatkowego, przeniesiony z dniem 15. X. 1934 r. na równorzędne stanowisko do Biura Wojskowego z dotychczasowym uposażeniem.
4. **Wrocławski Józef**, kancelista Wydziału Oświaty i Kultury, przeniesiony z dniem 25. X. 1934 r. na równorzędne stanowisko do Biura Ewidencji Ludności z dotychczasowym uposażeniem.
5. **Trojanowski Zenon**, referent Biura Wojskowego, przeniesiony z dniem 25. X. 1934 r. na równorzędne stanowisko do Wydziału Oświaty i Kultury z dotychczasowym uposażeniem.

niżsi funkcjonariusze:

6. **Mendelson Berek**, woźny Miejskiego Pogotowia Ratunkowego, przeniesiony z dniem 1. X. 1934 r. na stanowisko woźnego szkoły powszechnej z dotychczasowym uposażeniem.
7. **Kubiak Franciszek**, woźny szkoły powszechnej, przeniesiony z dniem 1. X. 1934 r. na stanowisko woźnego Miejskiego Pogotowia Ratunkowego z dotychczasowym uposażeniem.

B. PRZENIESIENIA W STAN SPOCZYNKU:

1. **Raciborski Józef**, kierownik Archiwum Miejskiego z dniem 1. X. 1934 r.
2. **Gołębiowski Edward**, sekretarz Urzędu Weterynaryjnego z dniem 1. X. 1934 r.
3. **Tomaszewski Kazimierz**, kierownik Szkolnictwa Wieczornego z dniem 1. X. 1934 roku.

OKÓLNIK NR. 25.

DO

WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW I BIUR
ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

PRZEDMIOT:

1. PODZIAŁ ZARZĄDU MIEJSKIEGO
NA WYDZIAŁY I ODDZIAŁY
2. ZNAKOWANIE AKT
3. WYKAZ NACZELNIKÓW I KIEROW-
NIKÓW ZARZĄDU MIEJSKIEGO

I. W związku:

- a) ze zlikwidowaniem Biura Rady Miejskiej i Urzędu Zasiłkowego dla Bezrobotnych,
  - b) z połączeniem w jeden wydział Wydziału Podatkowego i Wydziału Finansowego oraz
  - c) z przekształceniem Wydziału Kanalizacji i Wodociągów na przedsiębiorstwo miejskie p. n. „Kanalizacja i Wodociągi m. Łodzi”,
1. unieważniam okólniki Nr. 25 — Nr. dz. 2544/51 I A z dnia 5 października 1951 roku oraz Nr. 21 — Nr. dz. 191/52 I A z dnia 9 sierpnia 1952 roku,
  2. nadaję Wydziałowi Plantacyj Miejskich, noszącemu obecnie Nr. XII — Nr. X oraz
  3. ustaliam w związku z tem, iż Zarząd Miejski w Łodzi składać się będzie z następujących Wydziałów, Urzędów i Biur:

I	—	Wydział Prezydjalny
II	—	„ Finansowy
III	—	„ Oświaty i Kultury
IV	—	„ Opieki Społecznej
V	—	„ Budownictwa
VI	—	„ Zdrowotności Publicznej
VII	—	„ Gospodarczy
VIII A	—	Biuro Wojskowe
VIII B	—	„ Ewidencji Ludności
IX	—	Wydział Statystyczny
X	—	„ Plantacyj Miejskich
XI	—	„ Przedsiębiorstw Miejskich
U. K.	—	Urząd Kontroli Miejskiej
U. P.	—	„ Przemysłowy I Instancji
U. C.	—	„ Stanu Cywilnego
U. R.	—	„ Rozjemczy dla Spraw Najmu.

Autonomiczne przedsiębiorstwa miejskie oznaczane będą jak następuje:

K. W.	—	Kanalizacja i Wodociągi
G. M.	—	Gazownia Miejska
K. K. O.	—	Komunalna Kasa Oszczędności.

II. Opierając się na materiałach, dostarczonych przez poszczególne Wydziały, Urzędy i Biura Zarządu Miejskiego w Łodzi na skutek okólnika Nr. 22 Nr. dz. I Og. 2487 z dnia 5 września 1954 roku, ustaliam następujące zasady znakowania akt.

Znak akt składa się zasadniczo:

- a) z cyfry rzymskiej, oznaczającej wydział,

- b) z dużych liter, wzgl. sylaby, oznaczającej oddział i
- c) z cyfry arabskiej, oznaczającej kolejny numer sprawy.

Podawanie roku jest zbyteczne.

Wydziały, nieposiadające oddziałów, znakują swoje akta tylko cyframi rzymskimi (bez liter), Urzędy zaś, nieposiadające numerów, znakują swoje akta tylko literami (bez cyfr rzymskich).

W załączeniu wykaz Wydziałów, Urzędów i Biur Zarządu Miejskiego w Łodzi z oznaczeniem adresów i numerów telefonów oraz sposobu znakowania akt.

Odpowiednie stemple zostały przez Oddział Ogólny Wydziału Prezydjalnego zamówione w Oddziale Zaopatrywania Wydziału Gospodarczego i zostaną w swoim czasie interesowanym Wydziałom, Urzędem i Biurom Zarządu Miejskiego w Łodzi dostarczone.

Nawiązując do okólnika Nr. 16 — Nr. dz. I Og. 502 z dnia 27 marca 1954 roku zawiadamiam, iż wobec niezatwierdzenia dotychczas przez władze nadzorcze współczesnej stylizacji godła (herbu) miasta Łodzi, pieczęcie okrągłe, używane przez poszczególne Wydziały, Urzędy i Biura Zarządu Miejskiego w Łodzi, pozostają bez zmiany. Przy sposobności zwracam uwagę na konieczność odbijania pieczęci urzędowych w ten sposób, by napisy były dokładne i czytelne, zaś lódka miała należyte położenie.

III. Unieważniając załącznik Nr. 4 do okólnika Nr. 11 — Nr. dz. 152/52 I A z dnia 17 czerwca 1952 roku, w załączeniu przesyłam do użytku służbowego wykaz naczelników Wydziałów, Urzędów i Biur oraz kierowników Oddziałów i instytucyj Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Łódź, dnia 10 października 1954 roku.

Komisarz Rządowy m. Łodzi

(—) *W. Wojewódzki*

(inż. WACŁAW WOJEWÓDZKI)

W Y K A Z

WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW i BIUR ZARZĄDU MIEJSKIEGO w ŁODZI

I. Wydział Prezydjalny — Plac Wolności Nr. 14 — tel. 218-01.

1. Oddział Ogólny, Plac Wolności 14, I piętro, tel. 218-29 i 218-05 Nr. dz. I Og.
2. Oddział Personalny, Plac Wolności 14, II piętro, tel. 218-00. Nr. dz. I Pers.
3. Oddział Prawny, Plac Wolności 14, parter, tel. 218-27 Nr. dz. I Praw.
4. Sekretariat Prezydjum, Pl. Wolności 14, I piętro, tel. 100-66 Nr. dz. I Prez.
5. Centralna Ekspedycja, Pl. Wolności 14, parter, tel. 129-15 Nr. dz. I Eksp.
6. Archiwum Akt Dawnych, Pl. Wolności 1, parter, Nr. dz. I Arch.

II. Wydział Finansowy — Plac Wolności Nr. 14 — tel. 218-05.

1. Oddział Rachuby, Plac Wolności 14, oficyna, tel. 218-04, Nr. dz. II A.
2. Kasa Główna, Plac Wolności 14, oficyna, tel. 218-05, Nr. dz. II A.
3. Oddział Pożyczek, Plac Wolności 14, oficyna, tel. 218-04, Nr. dz. II A.
4. Oddział Podatkowy, Plac Wolności 2 — tel. 218-10.
  - a) Sekcja ogólna, Pl. Wolności 2, I piętro, tel. 180-92 Nr. dz. II Og.
  - b) „ wymiarowa I, Pl. Wolności 2, I piętro, tel. 190-01 Nr. dz. II Wa.

- c) „ wymiarowa II, Pl. Wolności 2, I piętro, tel. 180-92 Nr. dz. II Wb.
- d) „ egzekucyjna, Pl. Wolności 14, oficyna, tel. 190-01 Nr. dz. II Egz.

III. Wydział Oświaty i Kultury — Piramowicza Nr. 10 — tel. 209-19.

- 1. Oddział Szkolnictwa, Piramowicza 10, II piętro, tel. 101-45, Nr. dz. III Szk.
- 2. „ Obowiązku Szkolnego, Piramow. 10, I piętro, tel. 205-25, Nr. dz. III O. S.
- 5. „ Kult. i Ośw. Pozaszk., Piramow. 10, I piętro, tel. 205-23, Nr. dz. III Kult.

IV. Wydział Opieki Społecznej — Zawadzka 11 — tel. 163-15.

- 1. Oddział Ogólny, Zawadzka 11, II piętro, tel. 202-66, Nr. dz. IV Og.
- 2. „ Opieki Otwartej, Zawadzka 11, II piętro, tel. 182-46, Nr. dz. IV Otw.
- 5. „ Opieki Zamkniętej, Zawadzka 11, II piętro, tel. 205-71, Nr. dz. IV Z.
- 4. „ Porad Prawnych, Zawadzka 11, II piętro, tel. 205-71, Nr. dz. IV P. P.

V. Wydział Budownictwa — Plac Wolności 14 — tel. 175-20.

- 1. Oddział Ogólny, Pl. Wolności 14, III p., tel. 218-06, Nr. dz. V Og.
- 2. „ Drogowy, Pl. Wolności 14, II piętro, tel. 175-41, Nr. dz. V D.
- 5. „ Pomiarów, Pl. Wolności 14, IV piętro, Nr. dz. V P.
- 4. „ Regulacji, Pl. Wolności 14, III piętro, tel. 190-05, Nr. dz. V R.
- 5. „ Architektoniczny, Pl. Wolności 14, III piętro, tel. 166-52, Nr. dz. V A.
- 6. Inspekcja Budowlana, Pl. Wolności 14, III piętro, tel. 159-85, Nr. dz. V I. B.
- 7. Warsztaty Mechaniczne, Przejazd 26, tel. 218-63, Nr. dz. V W.
- 8. Komitet Rozbudowy Miasta, Plac Wolności 14, Nr. dz. V K.

VI. Wydział Zdrowotności Publicznej — Prez. Narutowicza 65 — tel. 151-95.

- 1. Oddział Ogólny, Prez. Narutowicza 65, II piętro, tel. 102-42, Nr. dz. VI Og.
- 2. Oddz. Szpitalnictwa, Prez. Narutowicza 65, II piętro, tel. 102-42, Nr. dz. VI Szp.
- 5. „ Sanitarny, Prez. Narutowicza 65, II piętro, tel. 218-57, Nr. dz. VI San.
- 4. Urząd Weterynaryjny, Prez. Narutowicza 65, II p., tel. 181-19, Nr. dz. VI Wet.
- 5. Inspekcja Mieszaniowa, Prez. Narutowicza 65, II piętro, Nr. dz. VI I. M.

VII. Wydział Gospodarczy — Zawadzka 11 — tel. 218-14.

- 1. Oddział Zaopatrywania, Zawadzka 11, III piętro, tel. 205-27, Nr. dz. VII Z.
- 2. Oddz. Adm. Majątku Miejsk., Zawadzka 11, III piętro, tel. 164-01, Nr. dz. VII M.
- 3. Osiedle Miejsk. im. M. Mireckiego, Srebrzyńska 85, tel. 175-45, Nr. dz. VII O.

VIII A. Biuro Wojskowe — Piotrkowska 165—I piętro, tel. 205-49, Nr. dz. VIII A.

VIII B. Biuro Ewidencji Ludności — Zawadzka 11 — I p., tel. 176-50 i 120-61, Nr. dz. VIII B.

IX. Wydział Statystyczny — Plac Wolności 14 — II p., tel. 101-27, Nr. dz. IX.

X. Wydział Plantacyj Miejskich — Pomorska 60 — parter, tel. 152-50, Nr. dz. X.

XI. Wydział Przedsiębiorstw Miejskich — Prez. Narutowicza Nr. 65 — parter, tel. 158-07, Nr. dz. XI.

U. K. Urząd Kontroli — Plac Wolności 14 — II piętro, tel. 212-44, Nr. dz. U. K.

U. P. Urząd Przemysłowy I Instancji — Narutowicza 42 — parter, tel. 101-81, Nr. dz. U. P.

U. C. Urząd Stanu Cywilnego — Zawadzka 11 — III p., tel. 218-18, Nr. dz. U. C.

U. R. Urząd Rozjemczy dla spraw najmu — Zawadzka 11 — III piętro, tel. 180-20
Nr. dz. U. R.

K. W. Kanalizacja i Wodociągi — Narutowicza 65.

Dyrekcja	—	tel. 188-26
Biuro Główne	—	„ 218-11
Biuro Finansowe	—	„ 188-27
Biuro Techniczne	—	„ 188-25
Biuro budowy	—	„ 188-28
Biuro Gospodarcze	—	„ 218-15
Inspekcja Sieci	—	„ 182-42

G. M. Gazownia Miejska — Targowa 18 — tel. 101-55 i 101-54.

K. K. O. Komunalna Kasa Oszczędności m. Łodzi—Andrzeja 5—tel. 207-68 i 207-57.

WYKAZ NACZELNIKÓW WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW i BIUR ORAZ KIEROWNIKÓW ODDZIAŁÓW i INSTYTUCYJ ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

P r e z y d j u m.

1. Inż. Wacław Wojewódzki — Komisarz Rządowy.

I. Wydział Prezydjalny.

1. Mieczysław Kalinowski — dyrektor Zarządu Miejskiego
2. Jan Barczewski — kierownik Oddziału Ogólnego
3. Włodzimierz Graliński — kierownik Oddziału Personalnego
4. Adw. Stefan Sztromajer — radca prawny
5. Adw. Seweryn Szarogroder — radca prawny
6. Dr. Albin Grabowski — radca prawny
7. vacat — kierownik Archiwum Miejskiego
8. Władysław Jaworski — sekretarz Komisarza Rządowego.

II. Wydział Finansowy.

1. Leon Chwalbiński — naczelnik Wydziału
2. Bronisław Grajner — skarbnik, kierownik Głównej Kasy Miejskiej
3. Heljodor Konopka — kierownik Oddziału Rachuby
4. Julian Komorowski — kierownik Oddziału Pożyczek
5. Bruno Köhler — zastępa kierownika Oddziału Rachuby.

Oddział Podatkowy.

1. Hilarjusz Illinicz — naczelnik Oddziału
2. Czesław Krupecki — kierownik Sekcji Ogólnej
3. Leon Wawrzecki — kierownik Sekcji Wymiarowej I
4. Kazimierz Gallas — kierownik Sekcji Wymiarowej II
5. Tadeusz Rozner — kierownik Sekcji Egzekucyjnej.

III. Wydział Oświaty i Kultury.

1. Jan Waltratus — naczelnik Wydziału
2. Henryk Wyszacki — kierownik Oddziału Szkolnictwa
3. Józef Ciaś — naczelnik Biura Komisji Powszechnego Nauczania i kierownik Oddziału Obowiązku Szkolnego
4. Henryk Piotrowski — kierownik Oddziału Kultury i Oświaty Pozaszkolnej
5. Janina Pawłowska — inspektorka ochron miejskich i społecznych
6. Dr. Stanisław Gutentag — naczelnny lekarz-higjenista szkolny
7. Jan Augustyniak — kierownik Biblioteki Publicznej
8. Marja Więckowska — kierowniczka Pracowni Psychologicznej
9. Jan Manugiewicz, kierownik Muzeum Etnograficznego
10. Edward Potęga — kierownik Muzeum Przyrodniczego
11. Leon Starkiewicz — dyrektor Gimnazjum Miejskiego
12. Aleksander Zaleski, dyrektor Szkoły Handlowej
15. Marjan Dura — dyrektor Seminarjum Nauczycielskiego
14. Edmund Buda — kierownik Szkoły Pracy
15. vacat — kierownik Muzeum Historycznego.

IV. Wydział Opieki Społecznej.

1. Tadeusz Wisławski — naczelnik Wydziału
2. Tadeusz Braun — kierownik Oddziału Opieki Otwartej
3. Wacław Kleck — kierownik Oddziału Opieki Zamkniętej
4. Adw. Szczepan Mazurowski — kierownik Oddziału Porad Prawnych
5. Józefina Puternicka — inspektor wychowawczy

V. Wydział Budownictwa.

1. Inż. Jan Rybołowicz — naczelnik Wydziału
2. Roman Szymański — kierownik Oddziału Ogólnego
3. Inż. Karol Stoleman — kierownik Oddziału Drogowego
4. Inż. Wilhelm Sawczyk — kierownik Oddziału Architektonicznego
5. Inż. Władysław Kwapiszewski — kierownik Oddziału Regulacji Miasta
6. Inż. Wacław Bobrowski — Kierownik Oddziału Pomiarów
7. Inż. Henryk Goldberg — kierownik Inspekcji Budowlanej
8. Inż. Zygmunt Glazer — kierownik Warsztatów Mechanicznych.

VI. Wydział Zdrowotności Publicznej.

1. Stanisław Kempner — naczelnik Wydziału
2. Dr. Edward Mittelstaedt — Inspektor Szpitalnictwa Miejskiego
3. Dr. Bolesław Misjon — Miejski Inspektor Sanitarny
4. Jan Zachert — Miejski Inspektor Weterynaryjny
5. Władysław Drymer — kierownik Oddziału Sanitarnego
6. Dr. Aleksander Margolis — dyrektor Szpitala w Radogoszczu
7. Dr. Józef Rosiewicz — dyrektor Szpitala św. Józefa
8. Dr. Wincenty Dutkiewicz — dyrektor Szpitala Marji-Magdaleny
9. Dr. Bronisław Frenkiel — dyrektor Szpitala Zapasowego
10. Dr. Emanuel Sonnenberg — dyrektor św. Aleksandra
11. Dr. Szymon Jarmoliński — dyrektor Sanatorium w Chojnach

12. Dr. Hieronim Reiterowski — kierownik Sekcji Przeciwgruźliczej
15. Inż. Antoni Zakrzewski — kierownik Biura Sekcji Przeciwgruźliczej
14. Inż. Jan Kloczkowski — kierownik Izby Odkażającej
15. Edward Szlindenbuch — kierownik Apteki Szpitalnej
16. Dr. Tadeusz Załęski — kierownik Pracowni Bakterjologicznej.

VII. Wydział Gospodarczy.

1. Janusz Stępowski — naczelnik Wydziału
2. Marcei Jaroszek — kierownik Oddziału Zaopatrywania
5. Zygmunt Leńniczak — kierownik Oddz. Administr. Majątku Miejskiego
4. Inż. Henryk Ornat — administrator majątku miejskiego „Łągiewniki“
5. Kazimierz Wojtkowiak — administrator majątku miejskiego „Rszew“

VIII-a — Biuro Wojskowe.

1. Jan Rutkowski — naczelnik Biura.

VIII-b — Biuro Ewidencji Ludności.

2. Adam Wysocki — naczelnik Biura.

IX. Wydział Statystyczny.

1. Edward Rosset — naczelnik Wydziału
2. Stefan Kaźmierczak — zastępca naczelnika.

X. Wydział Plantacyj Miejskich.

1. Stefan Rogowicz — naczelnik Wydziału
2. Wincenty Staniszewski — referent administracyjny.

XI. Wydział Przedsiębiorstw Miejskich.

1. Inż. Julian Brzozowski — naczelnik Wydziału.

U. K. Urząd Kontroli.

1. Józef Zalewski — naczelnik Urzędu.

U. P. Urząd Przemysłowy.

1. Inż. Edward Berliner — naczelnik Urzędu
2. Dr. Karol Łukasiewicz — zastępca naczelnika.

U. C. Urząd Stanu Cywilnego.

1. Ignacy Librach — naczelnik Urzędu.

U. R. Urząd Rozjemczy.

1. Władysław Cedrowski — przewodniczący Urzędu
2. Jan Odynieć — wiceprzewodniczący Urzędu.

K. W. „Kanalizacja i Wodociągi“.

1. Inż. Jan Stulkowski — dyrektor
2. Józef Kieler — kierownik Biura Głównego

3. Inż. Waclaw Barszczewski — kierownik Biura Budowy
4. Inż. Tadeusz Filipowicz — kierownik Inspekcji Sieci
5. Inż. Jan Frankowski — kierownik Biura Gospodarczego
6. Jan Gierlicki — kierownik Biura Technicznego
7. Kazimierz Sadoczyński — kierownik Biura Finansowego
8. Feliks Płoński — kontroler.

G. M. Gazownia Miejska.

1. Inż. Stanisław Gundelach — dyrektor
2. Robert Hoffman — wicedyrektor
3. Dr. Henryk Kubała — inżynier ruchu
4. Władysław Sikorski — inspektor sieci zewnętrznej
5. Robert Dreger — główny księgowy
6. Władysław Szneider — inspektor instalacji.

K. K. O. Komunalna Kasa Oszczędności.

1. Zygmunt Chudzyński — Komisarz i Dyrektor.

OKÓLNIK NR. 26.

DO

WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW I BIUR
ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI
ODPISY ZWIĄZKOM ZAWODOWYM
PRACOWNIKÓW MIEJSKICH w ŁODZI

PRZEDMIOT:
PAŃSTWOWY PODATEK DOCHODO-
WY OD UPOSAŻEŃ SŁUŻBOWYCH,
EMERYTUR I WYNAGRODZEŃ ZA NA-
JEMNĄ PRACĘ

Podaję do wiadomości, iż w dniu 1 października 1954 roku weszło w życie rozporządzenie ministra Skarbu z dnia 14 września 1954 roku (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 760) w sprawie wykonania ustawy o państwowym podatku dochodowym z dnia 9 sierpnia 1954 roku (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 715), zawierające zasady, dotyczące opodatkowania dochodu z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za pracę najemną.

W myśl § 56 rozporządzenia, wydanego do art. 20 powołanej ustawy, główne zasady ustawy, dotyczące opodatkowania dochodu z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę są następujące:

- b) przedmiotem opodatkowania jest dochód bieżący, a nie osiągnięty w roku ubiegłym, poprzedzającym rok podatkowy;
- c) za podstawę podatku przyjmuje się obliczoną w stosunku rocznym wysokość uposażenia, emerytury lub wynagrodzenia za najemną pracę, przypadającą do wypłaty za pewien okres czasu, przyczem wynagrodzenia jednorazowe względnie wynagrodzenie za wykonaną pracę, przypadające do wypłaty, oprócz wynagrodzenia za pewien okres czasu, dolicza się do wysokości ostatniego perjurycznego wynagrodzenia, obliczonego w stosunku rocznym;
- e) przewidziane w dziale II ustawy dochody opodatkowuje się w całości i nie uwzględnia się odliczeń, zwyczaj i zniżek podatkowych, o których mowa w art. art. 10, 26, 27 i 29 ustawy;

- f) podatek od dochodu z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę oblicza służbodawca i pobiera drogą potrącenia.

Za dochód z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę uważać należy wszelkiego rodzaju wynagrodzenia w pieniądzu lub w naturze, jakie pracownik uzyskuje od służbodawcy ze swego stosunku służbowego lub z tytułu najmu pracy.

W szczególności należą tu:

- a) uposażenia służbowe, dodatki osobiste, dodatki służbowe, remuneracje, tantiemy, z wyjątkiem tantiem, wymienionych w ust. 1 § 54 rozporządzenia, czesne, taksy egzaminacyjne, promocyjne, wynagrodzenia od sztuki, akordowe, żetonowe, prowizje i wszelkie inne dodatki, jakkolwiekby nazwę mające, pobierane przez oficerów, duchownych, wojskowych, urzędników wojskowych, pracowników państwowych, samorządowych i innych instytucyj publicznych, o ile specjalne ustawy nie stanowią inaczej, oraz przez pracowników, pozostających w prywatnym stosunku służbowym lub stosunku najmu pracy (urzędnicy prywatni, pomocnicy, robotnicy, służący i inni podobnego rodzaju pracownicy prywatni); wspomniane wynagrodzenia należy uważać za dochód bez względu na to, czy zapewnione są w sumach zgóry ustanowionych (rocznie, miesięcznie, tygodniowo, dziennie), czy też otrzymywane według innych norm (przepisy służbowe, umowy, zwyczaje i t. p.), przyczem nazwa wynagrodzenia oraz okoliczność, czy pobierane wynagrodzenie jest związane z uprawnieniem do emerytury lub nie, nie czyni żadnej różnicy;

- c) emerytury i zaopatrzenia, jakie pobierają wyżej wymienione osoby z powodu czasowego lub stałego przeniesienia w stan spoczynku albo po wystąpieniu z czynnej służby względnie po zaprzestaniu pełnienia obowiązków z innych przyczyn oraz zaopatrzenia, jakie wdowy i sieroty po wspomnianych osobach pobierają od służbodawcy albo też z funduszy i kas, do których służbodawcy składają wkłady na emeryturę lub zaopatrzenie;

- d) oprócz świadczeń w gotówce uwzględnić należy także wartość dochodów w naturze, otrzymywanych od służbodawców, tudzież wartość czynszową udzielonego bezpłatnie przez służbodawcę mieszkania, przyczem wartość mieszkania w naturze obliczyć należy w myśl § 50 rozporządzenia z uwzględnieniem postanowień części ostatniej art. 42 ustawy.

§ 57 rozporządzenia, wydanego do art. 20 ustawy, dotyczy kosztów służbowych. Ta część uposażenia służbowego, która jest przeznaczona na wynagrodzenie kosztów, związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych, nie stanowi dochodu podatkowi podlegającego, pod warunkami niżej przewidzianymi, a w szczególności:

- a) u oficerów, duchownych, wojskowych, urzędników wojskowych, pracowników państwowych i samorządowych, którym wyraźnie przyznano lub etatowo obliczono pewną sumę lub jakąś część uposażenia na pokrycie kosztów służ-

bowych, nie wlicza się do dochodu tej sumy lub tej części uposażenia, bez względu na to, czy podatnik zaoszczędził co z tych sum lub nie:

- b) osoby, nie pozostające w służbie wojskowej, państwowej i samorządowej, a roszcujące sobie prawa do uwolnienia od podatku takich wynagrodzeń, które otrzymały na koszty służbowe, winny na żądanie udowodnić, jaką kwotę z tego wynagrodzenia użyły na koszty, połączone z ich czynnościami służbowymi;
- c) pominiwszy wypadek pod b), należy wydatki służbowe tylko wtedy obliczyć i potrącić, gdy wynagrodzenie służbowe, na podstawie zawartej umowy, mieści w sobie zarazem odszkodowanie kosztów służbowych bez wyraźnego określenia sumy, na te koszty przeznaczonej;
- d) narówni z kosztami służbowymi traktuje się i nie bierze się w rachubę przy opodatkowaniu:
  - A) dodatków funkcyjnych i reprezentacyjnych, przyznanych osobom wojskowym i pracownikom państwowym;
  - B) ryczałtów na koszty podróży i diet lub remuneracyj, wypłacanych osobom, pod A) wymienionym, za podróże służbowe i za zastępcze czynności służbowe, spełniane poza siedzibą miejsca służbowego;
  - C) ryczałtów na koszty podróży, diet i innych podobnych wynagrodzeń, przyznanych z kas publicznych tytułem odszkodowania za spełnianie obowiązków obywatelskich.

§ 52 tegoż rozporządzenia stanowi co następuje:

Przy każdej wypłacie uposażenia, którego wysokość, obliczona w stosunku rocznym, wynosi ponad 2.500 zł., pobiera się podatek według skali art. 43 ustawy, drogą potrącenia przez służbodawcę.

O ile wysokość uposażenia ulegnie zmianie, należy już przy najbliższej wypłacie uwzględnić zaszłą zmianę i za podstawę potrącenia przyjąć kwotę zmienionego uposażenia, obliczoną w stosunku rocznym.

Stopę procentową podatku, przypadającego od jednorazowych wynagrodzeń, ustala się w ten sposób, że jednorazowe wynagrodzenie dodaje się do sumy dochodu, obliczonego w stosunku rocznym na podstawie ostatniego perjodycznego uposażenia, podatek zaś potrąca się według otrzymanej w ten sposób stopy procentowej od sumy jednorazowo wypłaconego wynagrodzenia.

Przykłady:

I) Wypłaca się pracownikowi miesięczne uposażenie za styczeń w kwocie zł. 600. Wysokość tego uposażenia, obliczona w stosunku rocznym (600×12), wynosi zł. 7.200. Stopa procentowa od rocznego dochodu zł. 7.200 według skali art. 43 wynosi 3,40%. Służbodawca potrąca zatem przy wypłacie wspomnianych 600 zł. podatek w kwocie zł. 20.40.

II) Wypłaca się temu pracownikowi miesięczne uposażenie za luty, podwyższone z 600 zł. na 800 zł. Wysokość tego uposażenia, obliczona w stosunku rocznym (800×12), wynosi zł. 9.600. Stopa procentowa od rocznego dochodu zł. 9.600

według skali art. 45 wynosi 4,10/0. Służbodawca potrąca zatem przy wypłacie wspomnianych zł. 800 podatek w kwocie zł. 32.80.

III) Wypłaca się temuż pracownikowi miesięczne uposażenie za marzec zł. 800 i jednorazowe wynagrodzenie zł. 1.000, razem zł. 1.800. Ustalenie stopy procentowej: wysokość perjodycznego uposażenia, obliczona w stosunku rocznym (800×12), wynosi zł. 9.600. Jednorazowe wynagrodzenie zł. 1.000, razem zł. 10.600. Stopa procentowa od rocznego dochodu zł. 10.600 według skali art. 45 wynosi 4,60/0. Służbodawca potrąca zatem przy wypłacie wspomnianych zł. 1.800 podatek w kwocie zł. 82.80.

IV) Wypłaca się pracownikowi w dniu 1 kwietnia uposażenie za pierwszy kwartał danego roku zł. 1.200. Wysokość kwartalnego uposażenia, obliczona w stosunku rocznym (1.200×4), wynosi 4.800. Stopa procentowa od rocznego dochodu zł. 4.800 według skali art. 45 wynosi 2,80/0. Służbodawca potrąca zatem przy wypłacie zł. 1.200 podatek w kwocie zł. 35.60.

V) Wypłaca się pracownikowi tygodniowe wynagrodzenie w kwocie zł. 100. Wysokość tego wynagrodzenia, obliczona w stosunku rocznym (100×52), wynosi zł. 5.200. Stopa procentowa od rocznego dochodu zł. 5.200 według skali art. 45 wynosi 2,90/0. Służbodawca potrąca zatem przy wypłacie wspomnianych zł. 100 podatek w kwocie zł. 2.90.

VI) Wypłaca się pracownikowi miesięczne uposażenie w kwocie zł. 300, tudzież miesięczne świadczenie w naturze, którego wartość pieniężna, obliczona podług cen w dniu 1 stycznia roku podatkowego, wynosi zł. 100, razem zł. 400. Wysokość dochodu z uposażenia w pieniądzu, obliczona w stosunku rocznym (300×12), wynosi zł. 3.600. Roczna wartość pieniężna świadczenia w naturze (100×12) wynosi zł. 1.200.— razem zł. 4.800. Stopa procentowa od rocznego dochodu zł. 4.800 według skali art. 45 wynosi 2,80/0. Służbodawca potrąca zatem przy wypłacie wspomnianego uposażenia ($300 + 100$) podatek w kwocie zł. 15.44.

Wszystkie osoby fizyczne i prawne (służbodawcy), wypłacające osobom, zamieszkałym na obszarze Rzeczypospolitej, uposażenia służbowe, emerytury i wszelkiego rodzaju wynagrodzenia w pieniądzu lub w naturze, które wynikają ze stosunku służbowego lub z tytułu najmu pracy, są obowiązane obliczać i potrącać podatek na zasadach, wyliczonych w art. 45.

Obowiązek potrącania podatku ciąży również na urzędach wzgl. na instytucjach państwowych, związkach komunalnych i innych instytucjach publicznych.

Potrącane przez służbodawcę w ciągu miesiąca kwoty podatku winny być wpłacone do kasy urzędu skarbowego w terminie do dni 7 po dokonaniu potrącenia.

Art. 45 ustawy brzmi następująco:

Podatek pobiera się drogą potrącenia przy każdej wypłacie uposażenia według następującej skali:

L. porządk.	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia, obliczona w stosunku rocznym w złotych		Stopa procentowa podatku
	ponad	do	
1.	2.500	2.600	1,5
2.	2.600	2.700	1,6
3.	2.700	2.800	1,7
4.	2.800	2.900	1,8

L. porządk.	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia, obliczona w stosunku rocznym w złotych ponad do		Stopa procentowa podatku
5.	2.900	5.000	1,9
6.	3.000	5.100	2
7.	3.100	5.200	2,1
8.	3.200	5.400	2,2
9.	3.400	5.600	2,5
10.	3.600	5.800	2,4
11.	3.800	4.000	2,5
12.	4.000	4.200	2,6
13.	4.200	4.400	2,7
14.	4.400	4.800	2,8
15.	4.800	5.200	2,9
16.	5.200	5.600	3
17.	5.600	6.000	3,1
18.	6.000	6.400	3,2
19.	6.400	6.800	3,3
20.	6.800	7.200	3,4
21.	7.200	7.600	3,5
22.	7.600	8.000	3,6
23.	8.000	8.800	3,9
24.	8.800	9.600	4,1
25.	9.600	10.400	4,3
26.	10.400	11.200	4,6
27.	11.200	12.000	4,9
28.	12.000	15.000	5,3
29.	15.000	14.000	5,7
30.	14.000	15.000	6,1
31.	15.000	16.000	6,5
32.	16.000	17.000	6,8
33.	17.000	18.000	7,1
34.	18.000	19.000	7,4
35.	19.000	20.000	7,7
36.	20.000	22.000	8
37.	22.000	24.000	8,3
38.	24.000	26.000	8,6
39.	26.000	28.000	8,9
40.	28.000	30.000	9,2
41.	30.000	32.000	9,5
42.	32.000	34.000	9,9
43.	34.000	36.000	10,3
44.	36.000	38.000	10,7

L. porządk.	Wysokość wypłaconego wynagrodzenia, obliczona w stosunku rocznym w złotych ponad		Stopa procentowa podatku
45.	38.000	40.000	11,1
46.	40.000	44.000	11,5
47.	44.000	48.000	11,9
48.	48.000	52.000	12,5
49.	52.000	56.000	12,7
50.	56.000	60.000	13,1
51.	60.000	64.000	13,6
52.	64.000	68.000	14,1
53.	68.000	72.000	14,6
54.	72.000	76.000	15,1
55.	76.000	80.000	15,6
56.	80.000	88.000	16,1
57.	88.000	96.000	16,6
58.	96.000	104.000	17,2
59.	104.000	112.000	17,8
60.	112.000	120.000	18,4
61.	120.000	128.000	19
62.	128.000	136.000	19,6
63.	136.000	144.000	20,2
64.	144.000	152.000	20,8
65.	152.000	160.000	21,5
66.	160.000	168.000	22,2
67.	168.000	176.000	22,9
68.	176.000	184.000	23,6
69.	184.000	192.000	24,3
70.	192.000		25

Podstawę do ustalenia stopy procentowej przypadającego do potrącenia podatku stanowi wysokość wypłaconego wynagrodzenia, obliczona w stosunku rocznym.

W celu ustalenia stopy procentowej przy wypłacie jednorazowych wynagrodzeń dolicza się je do obliczonej w stosunku rocznym sumy ostatniego perjodycznego wynagrodzenia.

Od 1 października 1954 roku tracą moc obowiązującą okólniki Nr. 16 z dnia 30 kwietnia 1925 roku i Nr. 16 z dnia 26 maja 1928 roku.

Okólnik Nr. 5 z dnia 5 marca 1931 roku w sprawie pobierania 100/0-owego dodatku do podatku obowiązuje nadal.

Wszelkich bliższych wyjaśnień udzieli na żądanie Oddział Personalny Wydziału Prezydjalnego.

Łódź, dnia 16 października 1954 roku.

Komisarz Rządowy m. Łodzi

(—) W. Wojewódzki

(inż. WACŁAW WOJEWÓDZKI)

OKÓLNIK NR. 27.

DO

WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW I BIUR
ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZIODPISY ZWIĄZKOM ZAWODOWYM
PRACOWNIKÓW MIEJSKICH W ŁODZI

PRZEDMIOT:

PODEJMOWANIE I WYPŁACANIE PO-
BORÓW PRACOWNIKOM ZARZĄDU
MIEJSKIEGO

Nawiązując do punktu 13 okólnika Nr. 10 z dnia 5 marca 1954 roku, zarządzam co następuje:

- 1) Podejmowaniem i wypłacaniem poborów pracownikom poszczególnych wydziałów Zarządu Miejskiego, z wyjątkiem woźnych Wydziału Oświaty i Kultury oraz emerytów miejskich, zajmować się mają urzędnicy, specjalnie wyznaczeni do tej funkcji przez naczelników poszczególnych wydziałów i pod ich odpowiedzialnością.
- 2) Pobory woźnym Wydziału Oświaty i Kultury, poczynając od 1 listopada 1954 roku, wypłacać będzie Główna Kasa Miejska na podstawie list płacy, wystawianych przez Oddział Personalny dla każdej instytucji oddzielnie. Upoważnione przez instytucje osoby podejmować będą gotówkę w Głównej Kasie Miejskiej i wypłacać pobory w instytucjach za pokwitowaniem na listach płacy. Listy płacy muszą być zwracane Wydziałowi Finansowemu z pokwitowaniami w terminie 7-dniowym od daty podjęcia gotówki. Wydział Oświaty i Kultury obowiązany jest podać Głównej Kasie Miejskiej nazwiska osób, upoważnionych w każdej instytucji do odbioru poborów dla pracowników tej instytucji oraz podawać wszelkie zmiany tych osób.
- 3) Pobory emerytom miejskim wypłacać będzie Główna Kasa Miejska za pokwitowaniem na listach płacy, wystawianych przez Oddział Personalny, w ten sposób, że jedna lista płacy obejmować będzie emerytów, pobierających do zł. 100.— miesięcznie, a druga — pobierających ponad 100 zł. miesięcznie.

Zarządzenie powyższe obowiązuje aż do odwołania i nie dotyczy podejmowania i wypłacania zarobków robotnikom sezonowym, co zostało uregulowane oddzielnym zarządzeniem.

Łódź, dnia 22 października 1954 roku.

Komisarz Rządowy m. Łodzi

(—) W. Wojewódzki

(Inż. WACŁAW WOJEWÓDZKI)

OBWIESZCZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że Urząd Wojewódzki Łódzki reskryptem L. SF. I. 4/12/54 z dnia 27 września 1954 r. zatwierdził decyzję Komisarza Rządowego m. Łodzi Nr. 1027 z dnia 6 września 1954 r. w przedmiocie ustalenia na rok 1955 wysokości stawek dodatku komunalnego na rzecz m. Łodzi do opłat patentowych, pobieranego na podstawie art. 11 Ustawy z dnia 11 sierpnia

1925 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 106 z 1932 r., poz. 884).

Wysokość dodatku, który pobrany będzie łącznie z opłatami państwowymi, ustalona została na:

100⁰/₀ państwowych opłat od wyrobu i

200⁰/₀ państwowych opłat od sprzedaży,

pobieranych na podstawie art. 62 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. o monopolu spirytusowym, opodatkowaniu kwasu octowego i drożdży oraz sprzedaży napojów alkoholowych (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 586), przy uwzględnieniu zmian, wprowadzonych w p. 4 i 5 art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1935 roku w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 615), oraz do opłat od wyrobu i magazynowania napojów winnych, pobieranych na podstawie art. 16 Ustawy z dnia 22 października 1931 roku o opodatkowaniu wina i miodu syczonego (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 765).

Łódź, dnia 11 października 1934 roku.

Komisarz Rządowy m. Łodzi

(—) W. Wojewódzki

(Inż. WACŁAW WOJEWÓDZKI)

OGŁOSZENIE.

Perelsztajn Abe, zam. w Łodzi przy ul. Dolnej Nr. 31, zagubił kartę na prawo jazdy dorożkarskiej, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Firma „Pedanterja“ — Łódź, Śródmiejska Nr. 6, zagubiła kartę rowerową Nr. 3189, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Firma: St. Witoński i S-ka, Łódź, Piotrkowska 55, zagubiła potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Leon vel Lewek Salomonowicz, zam. w Łodzi przy ul. Piłsudskiego Nr. 70, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Moszek Putersznit, zam. w Łodzi przy ul. Bazarnej Nr. 6, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Josek Pinkus Kantor, zam. w Łodzi przy ul. Południowej Nr. 29, zagubił kartę rzemieślniczą Nr. 5822, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Roman Gertner, zam. w Łodzi przy ul. Bednarskiej Nr. 14, zagubił kartę rzemieślniczą, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Icek Bialek, zam. w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 59, zagubił kartę rzemieślniczą, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Abram Kaczka, zam. w Łodzi przy ul. Gdańskiej Nr. 40, zagubił kartę rzemieślniczą, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Roman Stępień, zam. w Łodzi przy ul. Cmentarnej Nr. 1, zagubił kartę rzemieślniczą, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Henryk Jakubowicz pod firmą: „Idea“ zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Szumł Tołub, zam. w Łodzi przy ul. Żydowskiej Nr. 8, zagubił kartę rzemieślniczą, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Michał Najman, zam. w Łodzi przy ul. Śródmiejskiej Nr. 27, zagubił kartę rzemieślniczą, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Jan Brzozowski, zam. w Łodzi przy ul. Mostowej Nr. 19-b, zagubił kartę rowerową Nr. 5865, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Helena Mikołajczyk (dawniej Janina Mołodkiewicz), zam. w Łodzi przy ul. Kilińskiego Nr. 104, zagubiła potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Pinkus Urbach, zam. w Łodzi przy ul. Pomorskiej Nr. 4, zagubił kartę rzemieślniczą, wydaną przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.
